

Vicariaat Onderwijs
Mechelen-Brussel

VONDeLing

Digitaal tijdschrift van het Vicariaat ONDerwijs

Nr 42 – juli 2022

INHOUD

WOORD VAN DE BISSCHOPPELIJK AFGEVAARDIGDE	2
Diepe buiging	2
ACTUALIA	3
Werking Comité Besturen Mechelen-Brussel april-mei-juni 2022	3
Nieuw Comité Besturen	16
Vorming voor schoolbestuurders schooljaar 2022-2023	17
Preventie: terugkomdag brandinterventiedossier en nieuwe initiatieven	20
VIERINGEN, CONFERENTIES, STUDIEDAGEN ...	22
Dag van de Vicariale medewerkers in Brugge 3 mei 2022	22
Event 50 jaar KOCB 7 juni 2022. De leraar in Brussel	24
Samen op weg in dialoog. Synodale avond in Halle	34
Inhuldiging campus St-Michel, een nieuwe stek voor het Imelda-Instituut	35
Koningin Paolaprijs voor het onderwijs 2022	36
Uitreiking Profs-certificaten	38
Oud-pedagogische begeleiders in Namen 6 mei 2022	40
Lunch in het Atrium	41
Dankentje DPCC's	41
Hapje-tapje Vicariaat Onderwijs	42
AFSCHEID	43

COLOFON

VONDeLing

Digitaal tijdschrift (4x/jaar)

Vicariaat Onderwijs
Aartsbisdom Mechelen-Brussel
Frederik De Merodestraat 18, 2800
Mechelen

Tel: 015 29 84 01 (02)
info.mb@katholiekonderwijs.vlaanderen
www.viconderwijsmb.be

Redactie:

Guido François
Jürgen Mettepenningen

Tekst + foto's:

Guido François
Pieter-Jan Crombez, Peter en Wim
François
(tenzij anders vermeld)

Verantwoordelijke uitgever:

Jürgen Mettepenningen

Foto: koepel in de serres van Laken, waar de Koningin Paolaprijs voor het onderwijs werd uitgereikt (zie p. 36).

WOORD VAN DE BISSCHOPPELIJK AFGEVAARDIGDE

DIEPE BUIGING

We sluiten seffens de deuren van wat op zijn minst een merkwaardig jaar mag heten. Het was het schooljaar van een geleidelijk overwonnen pandemie en het begin van een oorlog in Europa, ruim zeventig jaar na de Tweede Wereldoorlog en dertig jaar na de burgeroorlog in voormalig Joegoslavië. Het was het jaar waar het lerarentekort permanent prominent zorg-nummer-één was, maar ook het jaar dat voor die leraar pedagogische bewegingsruimte werd bedongen door zovele schoolbesturen die, stevig ondersteund door Katholiek Onderwijs Vlaanderen, aanklopten bij het Grondwettelijk Hof, en daar over de hele lijn gelijk kregen (in de commentaren nadien bleef het iets te stil over de 'wat als' zij dat niet gedaan hadden, terwijl het Hof de nieuwe eindtermen helemaal van tafel heeft geveegd!). Verder was het het jaar van 50 jaar KOCB, van zoeken in het omgaan met techniek nu we er niet meer voltijds aan overgeleverd zijn ...

Bovenal was 2021-2022 het jaar waarin leraren en directies bemoediging meer dan ooit waardeerden én waarden! Want er werd veel over hen gesproken als het ging over niveau en kwaliteit, terwijl ze tegelijk niet zelden diep moesten gaan om met een kleiner contingent garant te blijven staan voor lesgeven, luisteren, aandacht, zorg en begeleiding. Een diepe buiging voor alle leraren en directies, voor alle besturen die hen ondersteunen, voor alle ouders die een bemoedigend woord voor hen over hadden!

Het is tijd voor vakantie, hoog tijd. Welverdiende tijd!

Moge de vakantie zijn wat ze zou moeten zijn: ontspannend en deugddoend voor lichaam en geest. Ik wens u allen zo'n vakantie toe, een gezegende tijd voor u en de uwen!

Hartelijk

Jürgen Mettepenningen

Bisschoppelijk afgevaardigde Onderwijs aartsbisdom Mechelen-Brussel

ACTUALIA

WERKING COMITÉ BESTUREN MECHELEN-BRUSSEL APRIL-MEI-JUNI 2022

Via deze rubriek willen we u op de hoogte houden van de werking van het Comité Besturen tijdens de afgelopen maanden. Het COBES Mechelen-Brussel is een verkozen delegatie van schoolbestuurders uit verschillende regio's van het aartsbisdom. Het komt een tiental keer per jaar samen om actuele en fundamentele thema's te bespreken en desgevallend initiatieven te nemen om aan schoolbestuurders de kans te geven hun mening te geven over wat er reilt en zeilt in het katholiek onderwijs in het eigen bisdom en Vlaanderenbreed. Voor dit relaas danken we graag Sofie Bauweleers, die de verslaggeving verzorgt.

COBES-vergadering 20 april 2022

Opvolging dossier handboeken basisonderwijs

De firma Cloudwise had zich intussen teruggetrokken uit de raamovereenkomst handboeken basisonderwijs, gezien ze niet kon voldoen aan de voorwaarden die de Diensten ter Ondersteuning van het Katholiek Onderwijs (DOKO) stelde. Vzw DOKO bekijkt, met het komende schooljaar in het achterhoofd, welke volgende stappen er gezet moeten worden. Zoals in het verleden reeds aangehaald werd, is de schoolboekenmarkt zeer specifiek en onaantrekkelijk door de lage winstmarges. Welke uitgeverij zal dit willen opnemen, zonder woekerprijzen aan te rekenen? Voor de Mechelse regio vonden de vzw's KOMO en KITOS een alternatieve oplossing in boekhandel Salvator, maar hoe zullen kleine besturen of regio's met relatief weinig grote besturen (en de nodige knowhow) die uitdaging aanpakken? De voorzitter gaf aan dat hij die bekommernis zou meenemen naar de Raad van Bestuur van Katholiek Onderwijs Vlaanderen, met de suggestie om deze casus ook in het ruimere kader van de toenemende monopolisering binnen de onderwijscontext en de gevolgen daarvan, te bekijken.

De organisatie van de leersteuncentra

Johan Eliat (foto links), ankerfiguur voor onze regio, bracht verslag uit over de (digitale) 'dag van de leersteuncentra' die op 31 maart 2022 werd georganiseerd als een 'kick off' van het 'omvormingstraject' van ondersteuningscentra naar leersteuncentra. Verschillende betrokken partners/geledingen gingen met elkaar in gesprek en wisselden gedachten uit over een vijftal thema's. In onze regio zouden we willen kiezen voor de oprichting van drie leersteuncentra, conform met het streefcijfer van één leersteuncentrum per 50.000 leerlingen. In tegenstelling tot sommige andere bisdommen zijn er in onze regio geen bezwaren tegen de verdeling van de centra en de maatstaf van 50.000 leerlingen. Voor dat discussiepunt dient binnen het katholiek onderwijs een oplossing uitgewerkt te worden om te vermijden dat de politiek

het dossier kan gebruiken om ons als netwerkorganisatie uit elkaar te (laten) spelen. Tegelijkertijd wordt aangestipt dat het van cruciaal belang is om het dossier in zijn geheel af te werken, zodat alles wat personeelsaangelegenheden betreft ook op een goede, wettelijke manier geregeld kan worden.

Anders riskeren we inzake aanwerving en benoeming van personeelsleden in een juridisch kluwen terecht te komen, waarbij ondersteuners de facto een soort van vrijwilligers zouden worden. Ten slotte uitte Johan Eliat zijn dank voor de manier waarop Luc Bosmans de organisatie van de dag praktisch en inhoudelijk in handen genomen heeft. Hij wordt daarvoor bijgetreden door COBES-leden die aanwezig waren op de vorming. De voorzitter gaf die positieve feedback door aan de betrokkene.

Evaluatie BOS-werking en prioriteiten en noden van besturen voor de toekomst

De voorzitter schetste een korte geschiedenis van het project van Bestuurlijke Optimalisering en Schaalvergroting (BOS) en vertelde dat de BOS-werf binnen de organisatie beschouwd wordt als 'einde termijn'. Logischerwijs resulteert dit in de opstart van een evaluatieproces, waarbij de organisatie aan de verschillende Comit es Besturen vraagt om hun input en feedback door te geven.

BOS-overleg in Zoutleeuw op 11 april 2016.

Wat de evaluatie van het 'BOS-proces' Mechelen-Brussel betreft lichtte Guido François aan de hand van een synthesenota toe wat er op het vlak van BOS vanuit zijn dienst in het aartsbisdom gerealiseerd werd. Gezien de beperkte resterende vergadertijd vroeg de voorzitter om over deze nota via mail feedback te bezorgen. De bespreking zou worden hernomen op de volgende COBES-vergadering.

De aandacht ging vervolgens naar een nota met het oog op de toekomst: het nieuwe project '*Verbinden & optimaliseren van besturen*'. De voorzitter verduidelijkte dat het document, vertrekkend vanuit de principes van het kerntakendebat, een antwoord wil formuleren op de kernvraag aan welke ondersteuning besturen nood hebben. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting werd afgesproken om voor dat nieuwe project vanuit de organisatie drie bijkomende voltijdsequivalenten te financieren. Gezien die VTE betrekking hebben op de ledenvereniging worden ze dus mee betaald door de leden.

Enkele reacties:

- De shift naar inzetten op het verbindende en proactieve in plaats van de focus op fusie is iets dat als positief gezien kan worden. Daarnaast valt ook de verschuiving naar het aspect optimalisering in plaats van schaalvergroting of fusie toe te juichen. Schaalvergroting werkt bij sommige besturen als een rode lap op een stier terwijl optimalisering zachter is en niet uitsluit dat er (opnieuw) schaalvergrotingsprocessen in gang gezet kunnen worden.
- De probleemstelling van de nota is niet helemaal duidelijk en dekt niet volledig de titel van het document. Het valt te betreuren dat de focus van de oorspronkelijke BOS-operatie om tot minder besturen te komen, losgelaten wordt. Als we willen overleven als Katholiek Onderwijs Vlaanderen moeten we inzetten op grotere (professionele) besturen.
- Bij een aantal grote besturen bestaat op dit moment de nood om een 'diepgaander traject' te volgen over bijvoorbeeld hoe je als bestuur moeilijke thema's kunt aanpakken. Dat vereist natuurlijk een specifieke begeleiding en expertise, die door onze organisatie aangeboden zou kunnen worden.
- Vanuit christelijke inspiratie/traditie willen we tot goed bestuur komen, dat is wat ons onderscheidt van de andere onderwijsnetten en onze 'bestaansreden' tegenover de politiek. We hebben dan ook mensen nodig die onze besturen en hun waardenkompas op geregelde tijdstippen toetsen. De voorzitter vult daarbij aan dat dit vandaag in zekere zin al gebeurt en verwijst naar de vernieuwde werking van de identiteitsbegeleiders en het project van de Katholieke Dialogschool.

De gedachtewisseling zou op de volgende vergadering voortgezet worden.

Onderwijsactualiteit en gedachtewisseling met Lieven Boeve

Lieven Boeve (*foto links*), directeur-generaal van Katholiek Onderwijs Vlaanderen, presenteerde eerst de onderwijsactualiteit en maakte daarna tijd voor een discussiemoment.

Enkele reacties:

- Het aantal Oekraïense leerlingen dat we momenteel in onze scholen verwelkomen ligt niet helemaal in de lijn van onze verwachtingen. We voelen, zeker in het secundair onderwijs, dat we niet alle kinderen bereiken die momenteel in Vlaanderen opgevangen worden. Volgens de directeur-generaal zet Oekraïne zeer sterk in op afstandsonderwijs: gevluchte kinderen kunnen online lessen volgen en op die manier het Oekraïense curriculum afwerken. Zeker leerlingen uit de leeftijdscategorie 14 tot 16 jaar focussen op het behalen van hun Oekraïens diploma eerder dan in ons Vlaams onderwijssysteem te stappen. Daarnaast speelt waarschijnlijk ook het speciale Europese 'vluchtelingenstatuut' mee, wat maakt dat gevluchte Oekraïners zich pas na 60 dagen moeten aanmelden in plaats van onmiddellijk bij aankomst in het land. Vele leerlingen/families hopen om binnen de wettelijke termijn van 60 dagen naar Oekraïne te kunnen terugkeren.
- Scholen slagen er, mede door gebruik van creatieve middelen, momenteel relatief goed in om opvang te organiseren voor die leerlingen. We mogen echter niet vergeten dat het lerarentekort en de nasleep van de coronacrisis nog altijd wegen op onze scholen. De directeur-generaal beaamde dat en gaf aan dat dit zeker meegenomen zou worden in de verdere contacten met het kabinet en het geplande tweede Oekraïenedecreet.

- Wat is de invloed van de aangekondigde aanpassing voor de Steinerscholen in het eindtermen-dossier op het arrest voor het Grondwettelijk Hof? Cindy Lammens van Katholiek Onderwijs Vlaanderen was momenteel nog bezig met de analyse van de uitspraak, maar het is duidelijk dat de aanpassing niet ver genoeg gaat. De eindtermen zijn en blijven te talrijk en te complex.
- Het valt te betreuren dat er nog steeds geen nieuws is over het nieuwe decreet internaten. We weten dat er 5 miljoen middelen voor begroot zijn, het kader/de plannen waren in het eerste regeringsjaar duidelijk en toch vordert de uitwerking van het decreet niet.
- Recent werden twee programmatieaanvragen van scholen niet erkend door de inspectie, ondanks het feit dat de andere betrokken partners (Agodi, DPCC, ...) hun goedkeuring gaven. Is de onderwijsinspectie strenger geworden bij haar goedkeuringen? Lieven Boeve antwoordde dat, op basis van de analyses van Katholiek Onderwijs Vlaanderen, het beleid van de onderwijsinspectie hetzelfde is gebleven. Wel zien we jaarlijks enkele 'verrassingen', die dan via de herkansingen meestal wel een goedkeuring krijgen. Bij de inspectie merken we wel een tendens naar het steeds rigider controleren van de leerplannen. Scholen mogen dus niet per definitie zeker zijn van hun erkenning omdat ze die al tientallen jaren hebben. Uiteraard is dat iets om in te toekomst nauw te blijven opvolgen.
- Ondanks actieve pogingen om kandidaten te vinden voor de COBES-verkiezingen, blijkt het in de praktijk niet evident om ontslagnemende leden te vervangen. Mensen geven bijvoorbeeld aan geen tijd te hebben, niet overdag te kunnen vergaderen, eerder de voorkeur te geven aan adviesraden in plaats van het COBES, ... De voorzitter pikte daarop in en stelde zich de vraag of dat misschien iets zegt over de verbinding in onze organisatie? Moeten we als organisatie actiever inzetten op verbinding tussen onze leden?
De directeur-generaal vond dat het jammer zou zijn mocht er in het nieuwe COBES van Mechelen-Brussel bijvoorbeeld geen vertegenwoordiging van Brussel zijn. Kan het systeem van de coöptaties helpen om hiaten weg te werken?
- We moeten erover waken dat we de kleine besturen blijven meenemen in de organisatie. Specifiek in de Brusselse context zijn de voorbije jaren een aantal (koepel)vzw's met bestuurscomités per school opgericht, waarbij bepaalde taken overgedragen werden, maar er geen volwaardig BOS-proces gelopen is. Tegelijkertijd merken we in toenemende mate dat het 'besturen van een school' een zaak (geworden) is van professionals. Wie zal die taak op zich nemen in de kleine, Brusselse scholen? Lieven Boeve gaf aan dat de organisatie in toenemende mate wil inzetten op optimaliseren/ondersteunen van schoolbesturen, zodat de bestaande situatie verbeterd kan worden. Maar het hele BOS-proces is natuurlijk iets dat tijd vraagt.

Raad van Bestuur Katholiek Onderwijs Vlaanderen

Een vertegenwoordiger van het COBES in de Raad van Bestuur van Katholiek Onderwijs Vlaanderen bracht traditiegetrouw verslag uit over de thema's die daar aan bod kwamen en zullen komen.

We noteerden nog een reactie op de Oekraïncrisis: scholen/bestuurders blijven geconfronteerd worden met een aantal praktische problemen. Het gaat bijvoorbeeld over organisatie van onderwijs met Oekraïense leerkrachten en hun verloning, capaciteitsproblemen, het Oekraïense afstandsonderwijs, het bereiken van leerlingen (zie ook eerder) ... Binnen Katholiek Onderwijs Vlaanderen werd er een contactpersoon aangesteld, scholen mogen hun vragen/opmerkingen rechtstreeks aan de contactpersoon doorgeven. Die informatie bleek voor de leden van COBES nieuw te zijn. Het bericht in de nieuwsbrief waarin de aanstelling van de contactpersoon werd aangekondigd, blijkt niet 'binnengekomen' te zijn. Die info mocht nogmaals en beter in de picture gezet worden.

Nieuws uit de pedagogische begeleiding

Alain Noëz, regiocoördinator van het 'operationeel begeleidingsteam Mechelen-Brussel' mocht de vergadering inleiden. Hij lichtte vier thema's toe:

1. Werking 2022-2023

- **Verbindingspersonen**

In het kader van nabijheid/verbinding met de pedagogische begeleiding (PB), zal er gewerkt worden met verbindingspersonen op scholengemeenschapniveau (PB – coördinerend directeurs (CODI's)). De werking werd voor basis- en secundair onderwijs op een gelijkaardige manier opgevat. Een bijkomend voordeel van die werkwijze is het mogelijk maken van niveau-overstijgend werken, zoals voorzien in de nieuwe interne werking.

- **Nascholingsaanbod**

De regionale operationele teams organiseren enkel samenkomsten met het oog op hun operationele werking, zoals bijvoorbeeld (lerende) netwerken en directievergaderingen. De deelnameprijs van een netwerk ligt vast op 5, 10 of 12 euro en is gelijk aan de kostprijs voor de aangeboden koffie en/of het broodje. Een lerend netwerk kan, steeds in samenspraak met de deelnemers, beslissen om een externe spreker uit te nodigen. Wanneer dat gebeurt, wordt de kost van de spreker mee in de deelnameprijs verrekend. Vergaderingen zijn en blijven gratis.

Het 'inhoudelijke aanbod' wordt volledig door de verschillende diensten ingevuld en georganiseerd. Daarnaast blijft de PB regionaal een aantal congressen en 'dagen van' organiseren, waarbij de inhoud steeds vooraf Vlaanderenbreed gecheckt wordt zodat het zeker is dat in elke regio gelijkaardige informatie gebracht wordt.

Starttweedaagse pedagogische begeleiding en Vicariaat Onderwijs 1 september 2021.

Ten slotte blijft de PB ook pedagogische studiedagen en personeelsvergaderingen ondersteunen. Hierbij wil ze in de eerste plaats een beroep doen op de aanwezige expertise in de eigen school/het proces begeleiden, eerder dan zelf sessies te geven.

2. Pedagogische begeleiders – selectiegesprekken

De Raad van Bestuur van Katholiek Onderwijs Vlaanderen besliste, in samenspraak met de deontologische commissie, dat pedagogisch begeleiders niet (meer) mogen deelnemen aan selectiegesprekken. Wanneer er zo'n vraag gesteld zou worden, brengt de begeleider in kwestie de regio-coördinator op de hoogte. Hij bekijkt dan of en hoe er ondersteuning geboden kan worden. Tevens werd in samenspraak met de dienst Bestuur & organisatie beslist om daaromtrent een specifiek aanbod voor scholen/schoolbesturen uit te werken.

3. Lerarentekort

Verschillende directeurs geven aan niemand meer te vinden, waardoor relatief hoge percentages 'uren-leraar' blijven openstaan. Noëz riep de vergadering op om samen met de pedagogische begeleiding te blijven zoeken naar duurzame oplossingen.

4. Druk op directeurs

De PB merkt dat directeurs afhaken voor activiteiten zoals bijvoorbeeld directievergaderingen en congressen omdat ze het werk niet meer gemanaged krijgen. De PB heeft daar begrip voor, maar betreurt dat ook. Zo'n ontmoeting met collega's doorbreekt immers het 'eenzame' van 'directeur zijn' en geeft tegelijkertijd energie. Alain Noëz riep de bestuurders op om samen met de pedagogische begeleiding te blijven werken aan een begeleiding op maat, inclusief vangnet voor nieuwe directies.

Enkele reacties:

- *Waar vinden we de data van vormingen, congressen, dagen van .... ? Werden die opgenomen in de brochure 'de werkingsprincipes voor het komende schooljaar'? Alle data die op dit moment bekend zijn, zijn terug te vinden in het document en op de Pro-site van Katholiek Onderwijs Vlaanderen.*
- *Werd het 'Profs-aanbod' (Professionalisering van schoolleiders) al gelanceerd? Profs ressorteert onder de dienst 'School & kwaliteitsontwikkeling'. Bij de start van het huidige schooljaar werd, uit respect voor de gevoeligheden van mensen die dit al jaren trekken, afgesproken om de lopende werking te continueren. Tegelijkertijd kijkt de PB ook naar de toekomst en zal ze nagaan hoe ze het traject in de toekomst het best kan organiseren.*

In de loop van het eerste trimester van het komende schooljaar zal COBES tijd vrijmaken om de werking van Profs te bekijken. Opmerkingen over het sturen van de kalender, een eventuele terugkoppeling van sessies die aangeboden worden in het 'Profstraject' in COBES, het waarom van de drie dagen samenkomen in augustus, eventuele creatie van een systeem van 'pre-Profs' naar het voorbeeld van het gemeenschapsonderwijs, ... kunnen dan ten gronde opgenomen worden.
- *Het is evident dat een pedagogisch begeleider niet aanwezig kan zijn bij een selectiegesprek in een van zijn 'ankerscholen', maar waarom kan dit niet in een school waarmee hij 'niet bekend is'? Alain Noëz argumenteerde dat men in de eerste plaats wil afstappen van het werken 'à la tête du client'. Dat neemt echter niet weg dat we in de toekomst bijvoorbeeld naar een soort selectiebureau kunnen evolueren.*
- *Is het niet de taak van besturen om deel te nemen aan selectieprocessen, eerder dan die van pedagogisch begeleiders? Het is inderdaad in de eerste plaats aan het bestuur om die rol op te nemen. Aanvangsbegeleiding voor startende directeurs is dan weer iets dat in het aanbod van de pedagogische begeleiding vervat zit.*
- *Besturen moeten voldoende aandacht hebben voor de noden en problemen van jonge directies. Dat klopt en in besturen met een open relatie bestuur-directie wordt de draagkracht/draaglast*

anders ervaren. In veel schaalvergroete besturen is de relatie tussen bestuur en directies een hot topic.

De voorzitter vroeg zich af of er rond dit thema geen Open COBES-vergadering georganiseerd moest worden, gekoppeld aan een verbindingsmoment achteraf. De vergadering ging akkoord met dat voorstel.

Vervolg bespreking BOS-evaluatie: nieuw project 'verbinden en optimaliseren van besturen' en noden van bestuur

De voorzitter herhaalde kort het opzet van de BOS-evaluatie en verwees daarbij naar de vorige samenkost en het document 'van BOS-begeleiding naar ondersteuning bestuurlijke optimalisering'. De bijkomende feedback die sommige COBES-leden na de vorige vergadering doorgaven was:

- Er is een verschil tussen grotere en kleinere besturen op het vlak van de nood aan begeleiding.
- Wie het doet, doet er toe. Er wordt een verschil inzake de kwaliteit van de begeleiding vastgesteld.

Denkdag BOS in Mechelen op 22 oktober 2016.

Ter voorbereiding van dit agendapunt hadden de COBES-leden nog het eindrapport met evaluatie van het Vlaanderenbrede BOS-proces kunnen doornemen. De voorzitter peilde naar hun reacties en ervaringen met het BOS-proces:

- Wat er vanuit Katholiek Onderwijs Vlaanderen gepresenteerd wordt, strookt niet altijd met de behoefte van besturen. Er wordt te vaak vertrokken van een vaststaand verhaal, in plaats van in te spelen op de noden van het bestuur/de besturen in kwestie. Geen enkel BOS-proces is immers hetzelfde, je moet als BOS-begeleider 'voelen' waar er nood aan is.
- Bepaalde schaalvergroete besturen zijn soms meer expert dan de BOS-begeleiders. De ondersteuning die zij aan hun collega's kunnen bieden, wordt vaak als zinvoller beschouwd dan die van Katholiek Onderwijs Vlaanderen.
- De meeste BOS-begeleiders blijken te weinig voeling te hebben met 'een bestuurder' en hebben moeite om 'met de bril van een bestuurder' te kijken. Dat werpt de vraag op of de geselecteerde profielen voor BOS-begeleiding de juiste zijn geweest. Hierbij aansluitend kan gesteld worden dat we ons te weinig bewust zijn van wat besturen juist betekent en dat we hier in de toekomst sterker op moeten inzetten (zie de werking van de congregaties).

- De kracht van de begeleiding van Katholiek Onderwijs Vlaanderen is het begeleiden van moeilijke gesprekken, eerder dan het inhoudelijke (zie ook bovenstaande).
- Het BOS-proces werd steeds zeer positief voorgesteld: voordelen van centralisering van diensten, het decreet beloofde meer middelen, ... iedereen zou erbij winnen en er beter van worden. De praktijk toont een genuanceerder verhaal: basisscholen moeten meer middelen afgeven dan vroeger waardoor ze het moeilijker hebben, terwijl secundaire scholen soms het gevoel hebben dat de basisscholen 'veel meer aandacht vragen'.
- Besturen die openstonden voor schaalvergroting zijn inmiddels schaalvergroot. Wat overblijft zijn kleine schoolbesturen die het liefst op de oude manier willen blijven werken of de stap niet durven zetten. Dat maakt dat de (BOS-)aanpak van de toekomst zeer specifiek zal moeten zijn, bijvoorbeeld een beleid opzetten rond het wegwerken van de weerstand tegen BOS. Misschien moeten we ook sterker inzetten op het kunnen behouden van de eigen identiteit/mentaliteit binnen een schaalvergroot bestuur? Er bestaat immers niet zoiets als een 'beleid van een bestuur' en 'een beleid van een school'. Dat moet op elkaar afgestemd worden en zo'n afstemming vraagt tijd.
- We worden in toenemende mate geconfronteerd met een juridisering van het maatschappelijke leven en dus ook van het onderwijs. Je kan je hier alleen maar tegen wapenen door middel van de creatie van een schaalvergroot bestuur, gekoppeld aan het opnemen van personen met de juiste expertise in het nieuwe schoolbestuur.

Met het oog op de Raad van Bestuur van Katholiek Onderwijs Vlaanderen van 19 mei 2022 wilde de voorzitter een aantal aandachtspunten voor BO(S)-begeleiding in de toekomst formuleren. "We zijn immers een ledenvereniging, wat maakt dat leden moeten kunnen aangeven hoe ze ondersteund willen worden", zo stelde hij. Volstaat wat voorgesteld wordt in de nota 'ondersteuning (BOS-) besturen'? Komt dat voldoende tegemoet aan de noden en verwachtingen van besturen?

Overlegdag met schoolbesturen regio Leuven in La Foresta op 25 april 2016.

De vergadering formuleerde 7 thema's of aandachtspunten voor toekomstig beleid:

1. *Maatwerk*

Elk BOS-verhaal is verschillend, alleen bij maatwerk zal het hoogste rendement gehaald worden. Dat impliceert dat besturen op voorhand moeten nadenken over de vragen die ze willen stellen/waarover ze juist in gesprek wensen te gaan.

2. *Kleinere besturen (ook diegene die niet 'ingebost' zijn)*

We moeten ons wapenen tegen de perceptie dat we enkel uit zijn op het reduceren van het aantal besturen (zie het uitgangspunt van BOS om te streven naar een drastische vermindering van het aantal schoolbesturen).

3. *Brussel*

Een BOS-proces in Brussel verloopt door de specifieke Brusselse context anders.

4. *Identiteit – BO*

Een schaalvergroot bestuur wordt onvermijdelijk ook geconfronteerd met vragen over zijn eigen/nieuwe identiteit.

5. *Bestuursleden vinden*

- Besturen vraagt meer en meer ook een specifieke technische kennis (bijvoorbeeld over bouwdo-siers).
- Tegelijkertijd schrikt de complexiteit van het besturen ook potentiële kandidaten af.
- Werken met vrijgestelden in plaats van vrijwilligers ('job' van bestuurder aantrekkelijk houden).
- Specifieke initiatieven nemen om bestuurders uit de 'oude besturen' van een schaalver-groote basisschool aan boord te houden in het nieuwe bestuur, al dan niet in een nieuwe functie.

6. *Opvolging/tussenevaluaties BOS-proces*

- Elk fusieverhaal heeft tijd nodig om zich te settelen.
- Tussenevaluaties kunnen helpen om 'de lucht te zuiveren' tussen de ver-schillende partijen en het proces vlot-ter te laten lopen.

BOS-overleg in Abdij van Kortenberg op 3 februari 2016.

7. *Begeleiden van bestuurders*

- Een schaalvergroot schoolbestuur brengt ook een nieuwe relatie met de scholen binnen dat schoolbestuur mee. Vaak is er een discrepantie tussen de beleving 'in de hoofden' en de (nieuwe) realiteit: bestuurders voelen zich na een BOS-proces nog lang bestuurder van 'een kleine school'.

De voorzitter dankte de vergadering voor de input en beloofde dat hij de opmerkingen zou overbren-gen op de Raad van Bestuur van Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

Nieuw samengesteld COBES

De voorzitter bracht kort verslag uit over de installatievergadering van het nieuwe COBES op 9 mei 2022. Hij gaf aan blij te zijn met de samenstelling, de dynamiek binnen de groep en uit te kijken naar de samenwerking. De afvaardiging van COBES-leden naar de verschillende organen binnen Katholiek Onderwijs Vlaanderen en het Vicariaat, zou tijdens de vergadering van 30 mei opgenomen worden.

Aandachtspunten uit de Raad van Bestuur van Katholiek Onderwijs Vlaanderen

Bij het overlopen van de agenda van de vorige en de volgende vergadering van de Raad van Bestuur van Katholiek Onderwijs Vlaanderen ging nogal wat aandacht naar het grote probleem van de dalende koopkracht van scholen. In het kleuteronderwijs is de situatie nog het minst dramatisch omdat dat niveau recent financieel opgewaardeerd is.

Omwille van de dalende koopkracht durven scholen voorlopig geen bouwwerken meer opstarten. Scholen die wel de stap hadden gezet, nemen steeds vaker de beslissing om hun werven tijdelijk stil te leggen, wat dan weer een invloed heeft op de capaciteitsproblematiek.

Gezien het lerarentekort, heeft de overheid hoogstwaarschijnlijk een mooie besparing kunnen realiseren. “Kunnen die middelen terugvloeien naar het werkveld?”, zo reageerde een COBES-lid.

Varia en rondvraag

Lidmaatschap COBES – AV vzw Vicariaat Onderwijs

Tot nu toe maken de leden van het COBES automatisch allemaal deel uit van de Algemene Vergadering van de vzw Vicariaat Onderwijs van het aartsbisdom Mechelen-Brussel. Het aantal leden namens COBES zou, net als het aantal leden namens het aartsbisdom, via een statutenwijziging gereduceerd worden tot acht. Gezien de goedkeuring van de aangepaste statuten van vzw Vicariaat Onderwijs geagendeerd staat op de Algemene Vergadering van 16 november 2022, blijft de huidige samenstelling tot en met die vergadering behouden. De nieuwe statuten zullen ingaan vanaf 1 januari 2023, waarna logischerwijs ook de samenstelling van dat orgaan verandert.

Na de Algemene Vergadering van 16 november volgt er een ‘afscheidsetentje’ voor het huidige COBES, als dank voor het engagement tijdens de afgelopen legislatuur. Tevens zullen ook de Algemene Vergadering van vzw Vicariaat Onderwijs en het nieuwe COBES uitgenodigd worden.

Afschaffen fysieke 3de inforonde basis- en secundair onderwijs

De voorzitter betreurde dat de laatste inforonde niet fysiek zal doorgaan, gezien ons jaarthema toch ‘de kracht van verbinding is’. Bovendien begreep hij de argumentatie niet dat er ‘te weinig agendapunten waren’ en dat het ‘zonder uitspraak van het Grondwettelijk Hof zinloos is om mensen fysiek samen te brengen’. Er zijn immers agendapunten genoeg die ‘de moeite waard zijn’ om fysiek samen te komen, bijvoorbeeld het lerarentekort, Oekraïne, capaciteitsproblemen, ...

Enkele COBES-leden geven aan dat bij scholen/schoolbesturen op een dubbele manier gereageerd wordt: langs de ene kant is verbinding na corona goed en welkom. Anderzijds ervaren directies een enorme druk om hun werk op een goede manier te kunnen doen en is wat ‘extra tijd’ welkom.

COBES-vergadering 15 juni 2022

Lerarentekort

De voorzitter stelde voor om bij de start van de samenkomst, gezien de recente mediabelangstelling, kort stil te staan bij het lerarentekort. Tevens haakt het in op een ander hot topic, namelijk de (dalende) onderwijskwaliteit.

Na een boeiende gedachtewisseling kwamen volgende aandachtspunten naar voren:

1. Het signaal dat Lieven Boeve en Koen Pelleriaux in hun open brief uitstuurden was goed. De reactie van minister Weyts was ondermaats.
We moeten juist wel (durven) fier zijn op ons beroep. De reactie van de minister ‘we gaan het probleem niet oplossen door positief te zijn over ons beroep’ getuigde van weinig respect tegenover het werkveld.
2. Het signaal van de vakbond wordt niet begrepen.

COC heeft haar leden blijkbaar opgeroepen om zich collectief uit te spreken tegen de proeftuinen. Wij bestuurders betreuren dat het project op deze manier geen 'eerlijke kans' krijgt.

We vermoeden dat de actie ingegeven is door de vrees dat het personeel in zo'n proeftuin 'overgeleverd is aan de willekeur van het bestuur' en 'dat er getornd zou worden aan het beschermde statuut van het onderwijspersoneel'. Moeten besturen misschien niet in discussie gaan met onze personeelsleden en hen 'overtuigen' dat ook wij voorstander zijn van een kwalitatief decreet rechtspositie?

De situatie op het terrein is precair en zal alleen maar precairder worden. We zijn niet geholpen met veto's, laat ons ten minste elk voorstel een kans geven.

Er is nood aan creativiteit, maar dat staat in spanning met de verschillende verlofstelsels (die vaak een recht zijn) en de (toegenomen) eisen van leraren

Klas in het Regina Pacisinstituut Laken in 2005.

- Zijn we de laatste jaren al niet creatief genoeg geweest? Is de creativiteit bij scholen/bestuurders/lerarenteams niet stilaan op?
- In vele basisscholen werkt een grote groep van het personeel 4/5de. Jonge leraren moeten de verschillende 1/5des opvangen, waardoor ze geen 'eigen klas' (kunnen) hebben en op termijn afhaken.
- Omwille van de 'nadelige' prestatieregeling in het basisonderwijs, stappen jaarlijks vele leerkrachten over naar het secundair. In de discussie rond het lerarentekort wordt stevast gefocust op de zij-instromers en het meenemen van anciënniteit, maar de prestatieregeling is een onderbelicht element in de discussie.
- De balans tussen werk-privé is uiteraard belangrijk, maar misschien is de slinger wat verlofstelsels betreft wat te ver doorgeslagen. De groep van personeelsleden die een verlofstelsel opneemt wordt jaar na jaar groter en zorgt daardoor voor een bijkomende druk op de directeur/organisatie van de desbetreffende school.
- Scholen met een alternatieve organisatie, zoals bijvoorbeeld de LAB-scholen, blijken wel populair te zijn. We moeten uit die andere onderwijsmethodes inspiratie halen, in plaats van een afwachtende en misschien zelfs argwanende houding aan te nemen. Durf experimenteren (en tegelijkertijd ook falen).
- Benut de mogelijkheden van afstandsonderwijs optimaal en zorg voor een gepast (wettelijk) kader. Kinderen naar huis sturen/later naar school laten komen bij afwezigheid van een leraar, is geen duurzame oplossing op lange termijn.
- Scholengemeenschappen/scholengroepen zouden onderling moeten afspreken welke voordelen (parkeerplaatsen, aantal vrije dagen, ...) er worden aangeboden. Op die manier kunnen sollicitanten scholen niet meer tegen elkaar uitspelen.
- Kan er vanuit de koepel onderzoek gedaan worden naar andere, alternatieve organisatievormen? Op die manier moet iedere school zelf het warm water niet uitvinden en kunnen we leren van elkaar.

3. Ouders en hun verwachtingen.

- De instroom van BSO-leerlingen in de lerarenopleiding kleuteronderwijs, heeft een nefaste invloed gehad op de kwaliteit van de bacheloropleiding. We stellen, samen met de ouders, vast

dat niet iedereen in het kleuteronderwijs over de noodzakelijke vaardigheden beschikt om in dit onderwijsniveau werkzaam te zijn. Wat zal ons onderwijs op termijn het meest verder helpen? Zorgen dat er 'toch maar iemand voor de klas staat' of bewaken dat de persoon die voor de klas staat kwalitatief is?

- Ouders verwachten dat de leerkracht elk advies van een specialist (op)volgt. Dit is natuurlijk in de praktijk niet mogelijk, je kunt als leerkracht niet alles ...
4. De leerling zelf moet centraal staan.
  5. Positie van de directeur.
    - Directeuren moeten keer op keer blijven uitleggen waarom er minder kwalitatief onderwijs aangeboden wordt.
    - Directeuren nemen heel wat extra taken op zich in de hoop dat hun school op die manier toch min of meer kan blijven draaien. Dat is niet veel langer meer houdbaar, de directies zitten meer dan ooit op hun tandvlees.
  6. De professionaliteit van de leraar moet meer in de picture gezet worden.
    - Leraren krijgen steeds minder respect: de mening van de leraar wordt ondergewaardeerd, terwijl hij wel de professional is ... Het is daarom van belang dat we blijven inzetten op tools om op een verbindende manier met bijvoorbeeld ouders/leerlingen ... te communiceren.
  7. Zet de leraar in zijn kracht (kwaliteit van onderwijs).
    - Over de aangereikte oplossingen in het opiniestuk bestaat in het werkveld wel wat scepticisme. De leraren die er zijn vangen opdrachten op van niet bestaande collega's en zitten op hun tandvlees. Maatregelen rond bijvoorbeeld de vergoeding van overwerk zijn misschien een deel van een oplossing, maar zeker niet dé oplossing.
    - Moeten we niet ingaan op de vraag van Tijs Vanneste, die naar aanleiding van het programma 'meneer Vanneste' een oproep deed om getuigenissen in te sturen voor de uitzending van 'de 7de dag' op 19 juni? Kan dat geen manier zijn om het positieve van ons beroep in de picture te zetten?
    - We moeten positieve verhalen uitsturen, in plaats van te focussen op het negatieve. Alleen door inspirerende boodschappen kunnen we de negatieve beeldvorming - 'daar begin ik niet aan hoor' - rond het onderwijs, ombuigen.
    - Moet het beschikbare personeel niet op een andere manier ingezet worden? Moet bijvoorbeeld een leerkracht fysica toezicht doen bij een examen aardrijkskunde?
  8. Het lerarentekort dreigt de allerzwaksten/kinderen met de grootste (zorg)noden nog eens extra te treffen.

Klas in het Maria-Assumptalyceum Laken in mei 2005.

- In de weinige sollicitatiebrieven die er binnenkomen geven kandidaten aan graag dichter bij huis te willen lesgeven. Je weet als directeur bij zo'n sollicitatie dat je jouw collega's in de (groot)stad in de problemen brengt, wat zorgt voor een wrang gevoel.
- Gezien de specifieke doelgroep zouden de beste leraren ingezet moeten worden in de (groot)stad.

Stand van zaken leersteuncentra

Op 9 juni 2022 vond er een denkmiddag plaats, waarbij deelnemers uit verschillende sectoren nadenken over de praktische organisatie. Johan Eliat, regionaal verantwoordelijke voor (de oprichting van) de leersteuncentra, vertelde dat de noodzakelijke voorbereidingen afgerond zijn en dat het wachten is op een signaal van de minister.

Reacties:

- Afhankelijk van het ontwerpdecreet zal er voor het meest aantrekkelijke model gekozen worden, ook al betekent dit dat we moeten loskomen van de regel van 3 x 50.000 leerlingen.
- We hebben gemerkt dat zorgpersoneel vaak de overstap maakt van een school naar het ondersteuningsnetwerk. We moeten waakzaam zijn voor die tendens, gezien scholen op termijn daardoor in de problemen kunnen komen.
- Naar aanleiding van de commotie rond Kasterlinden (een school voor buitengewoon onderwijs van de VGC) heeft het Vicariaat in samenspraak met de pedagogische begeleiding regio Mechelen-Brussel een mailing gestuurd, waarbij de voorafnames die door Kasterlinden werden uitgestuurd objectief geduid werden.

Verslag over de werking van het nieuw samengesteld COBES

Guido François bracht kort verslag uit over de laatste bijeenkomst van het nieuw verkozen Comité Besturen (zie verder in dit nummer).

Suikerfeest: hoe omgaan met vragen van leraren?

Een COBES-lid vertelde dat ze binnen haar scholengroep wordt geconfronteerd met een stijgend aantal vragen van personeelsleden om tijdens het Suikerfeest, net zoals de kinderen, met toestemming thuis te blijven. Hierop wordt gereageerd door niet-moslimleraren, zij argumenteren dat moslimleraren op die manier een extra vakantiedag krijgen.

Reacties:

- Wat met andere geloofsgemeenschappen? Zij zijn misschien ook vragende partij om op bepaalde religieuze feestdagen met toestemming thuis te blijven?
- Kan dit niet gezien worden als een noodzakelijke return voor onze inspanningen betreffende meer diversiteit in onze scholen?
- Moeten we vertrekkend vanuit de Katholieke Dialogschool geen respect tonen voor andere geloofsgemeenschappen?
- Kan een school dit 'probleem' niet oplossen door op de dag van het Suikerfeest een vrij te kiezen vrije dag te plaatsen? Op die manier is meteen de hele school thuis ...

De voorzitter suggereerde om deze discussie op organisatieniveau te voeren. Op die manier vermijden we solo-slims en ontwikkelen we meteen een duidelijk kader voor al onze scholen. Uitgangspunt moet zijn dat de wetgever nog altijd naar de christelijke kalender kijkt, maar dat het uit respect voor andere levensbeschouwingen niet klopt dat bijna alle verlofdagen christelijk geïnspireerd zijn.

Bijkomende opleiding godsdienstleraren: herbekijken organisatie

De opleiding aan het Hoger Instituut voor Godsdienstwetenschappen wordt als heel waardevol gezien en wordt zeker niet in vraag gesteld. Wel blijkt de combinatie tussen het volgen van de opleiding en

een gezinsleven voor velen te zwaar, waardoor (waardevolle) kandidaten afhaken. Kan daarom onderzocht worden of het mogelijk is om de opleiding op een ander moment dan zaterdagvoormiddag te organiseren, zodat leraren daarvoor vrij geroosterd kunnen worden?

Recent werd een aantal stappen genomen inzake de organisatie van de opleiding. Zo vervalt het lesmoment op zaterdagvoormiddag - dat wordt woensdagvoormiddag - en wordt onderzocht of en hoe er digitale lesmomenten georganiseerd kunnen worden.

©Afbeelding van het Hoger Instituut voor Godsdienstwetenschappen Leuven.

Nieuws uit de Raad van Bestuur Katholiek Onderwijs Vlaanderen

In dit agendapunt passeerden alle actualia de revue, zoals de koopkrachtvermindering van de scholen, het lerarentekort en de verwachte uitspraak van het Grondwettelijk Hof over de eindtermen voor de tweede en de derde graad secundair onderwijs. Ook interne problemen zoals de meerjarenbegroting van Katholiek Onderwijs Vlaanderen werden even aangeraakt.

Varia en rondvraag

De voorzitter sloot de vergadering af met een korte terugblik op de voorbije jaren. Hij dankte de leden van het COBES voor hun engagement, de samenwerking, het vertrouwen en de gedragenheid. Rond deze tafel toont onze ledenvereniging zich 'echt'.

NIEUW COMITÉ BESTUREN

In februari-maart 2022 konden schoolbesturen kandidaten voordragen voor de nieuwe termijn van vier jaar van de Comités besturen in elk bisdom. Voor het aartsbisdom stelden vijftien bestuursleden uit evenveel besturen zich kandidaat. Omdat er minder kandidaten waren dan er beschikbare plaatsen waren (16) moest er geen verkiezing georganiseerd worden, maar kregen alle schoolbesturen de lijst toegestuurd met de vraag of ze hem al dan niet wilden goedkeuren. Voor het aartsbisdom was die goedkeuring unaniem. Op die manier mocht het Vicariaat Onderwijs alle kandidaten op 9 mei 2022 uitnodigen voor een eerste bijeenkomst in het Diocesaan Pastoraal Centrum te Mechelen. De nieuw verkozenen kregen toelichting bij de werking van COBES, de agendapunten die er besproken werden en het verloop van de vergaderingen. Ze spraken een vergaderkalender af en reflecteerden over mogelijk te coöpteren leden. Het nieuwe Comité Besturen besloot nog geen coöptaties door te voeren. De groep is zeer divers samengesteld, met een weliswaar nipt genderevenwicht van vijf vrouwen en tien mannen.

Naam kandidaat	voor bestuur
Jan Bakelants	OZCS Keerbergen
Els Claes	Comité voor Onderwijs Annuntiaten Heverlee
Jan Degadt	Crescendo Samen Groeien (Dilbeek)
Rita Dunon	KITOS (Mechelen)
Johan Eliat	OZCS West-Brabant
Anne-Maria Gommers	Vrije Basisschool Onze-Lieve-Vrouw-Waver
Walter Hendrickx	Katholiek Onderwijs Vilvoorde Machelen Diegem
Gerd Marissens	Katholiek Onderwijs Dijle-Demer (KODiD)
Griet Smeets	Windekind (Leuven)
Joris Tiebout	Ignatiuscholen in beweging (Brussel en Noordrand)
Francis Trappeniers	Zaventems Vrij Onderwijs (ZAVO)
Pat Vandewiele	Sint-Jan Berchmansinstituut Puurs
Linda Van Herck	Sint-Paulus (regio Tienen-Zoutleeuw)
Geert Vanthienen	Scheppers Anderlecht en Scheppers Alseberg
Bart Vereecke	SMD-L (Leuven)

Op een tweede bijeenkomst op 30 mei 2022 werden vertegenwoordigers aangewezen voor verschillende overlegorganen:

- *Algemene Vergadering Katholiek Onderwijs Vlaanderen*: Els Claes, Johan Eliat, Jan Degadt, Griet Smeets en Linda Van Herck
- *Raad van Bestuur Katholiek Onderwijs Vlaanderen*: voordracht van Els Claes en Johan Eliat
- *Adviesraad basisonderwijs*: Jan Bakelants
- *Adviesraad secundair onderwijs*: Rita Dunon
- *Adviesraad buitengewoon onderwijs*: Griet Smeets
- *Adviesraad internaten*: Jan Degadt
- *DPCC Basisonderwijs*: Jan Bakelants, Gerd Marissens, Griet Smeets en Walter Hendrickx
- *DPCC Secundair onderwijs*: Geert Vanthienen, Johan Eliat, Linda Van Herck en Pat Vandewiele

VORMING VOOR SCHOOLBESTUURDERS SCHOOLJAAR 2022-2023

Ook volgend schooljaar zullen schoolbestuurders de kans krijgen om vormingssessies te volgen. Die kunnen deels fysiek of deels digitaal plaatsvinden

Avondsessies

De hieronder vermelde vormingssessies blijven volgend schooljaar bijna allemaal gratis aangeboden. De sessies vinden meestal 's avonds plaats om 19u, tenzij anders vermeld. Bij fysieke sessies wordt het bisdom vermeld waar de navorming plaatsvindt. Voor meer informatie over de sessies kunt u gewoon klikken (met ingedrukte ctrl-toets) op de in het blauw weergegeven titels. De Open COBES-vergaderingen en jaarvergaderingen binnen het aartsbisdom Mechelen-Brussel dienen nog gepland te worden. De data van vormingen die in het aartsbisdom plaatsvinden zijn in het **groen** weergegeven.

maand	week	Onderwerp	Digitaal – ZOOM/Teams	Brussel - Guimardstraat	Antwerpen	Limburg	Mechelen-Brussel	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen
September	5 – 9								
	12 - 16								
	19 - 22	Congres 'Ruimte voor kwaliteit'		19	19	19	19	19	19
	26 - 30								
Oktober	3 - 7	Schouder aan schouder 2.0 – organisatie van je vzw – samenwerking bestuur-directieteam	3 6						
		Jaarvergadering Regio Antwerpen			3				
	10 - 14	Intervisie antennepersonen identiteit – sessie 1							12
	17 - 21	Intervisie aanwerven en ondersteunen nieuwe bestuurders						20	
	24 - 28	Intervisie aanwerven en ondersteunen nieuwe bestuurders			25				
November	31/10 - 4	Herfstvakantie							
	7 - 11	Opvolging decreten internaten - informatiesessie	10						
	14 - 18								
	21 - 25	Opvolging decreet leersteuncentra - informatiesessie	21						
		Netwerkcafé preventie en welzijn – West-Vlaanderen - 1							21
	28 – 2/12	Open COBES Regio West-Vlaanderen							28
December	5 - 9	Het zorgcontinuüm vanuit het vademecum zorgbreed en kansrijk onderwijs voor besturen	5						
		Intervisie antennepersonen identiteit – sessie 2							7
		OPEN COBES Regio Antwerpen			6				
		OPEN COBES Regio Limburg				8			
	12 - 16	OPEN COBES Regio Oost-Vlaanderen						12	
	19 - 23								
	26 - 30	Kerstvakantie							
Januari	2 – 6	Kerstvakantie							
	9 - 13								
	16 - 20	Onthaal kandidaat- en startende bestuurders	16						
	23 - 27	Intervisie optimalisatie werking bestuur				23	24		

		Vormingssessie voor voorzitters, algemene en coördinerende directeurs rond een actueel thema							25
Februari	30/1 - 3								
	6 - 10	Wijzigingen in en aandachtspunten vanuit de personeelsreglementering	9						
		Intervisie diversiteit in personeelsbeleid			7				
	13 - 17	Intervisie diversiteit in personeelsbeleid						16	
	20 - 24								
Maart	27/2 – 3	Krokusvakantie							
	6 – 10								
	13 – 17	Coaching vanuit het bestuur	13 16						
	20 - 24	Loopbaanbegeleiding: groeien in je loopbaan als personeelslid in onderwijs	20 23						
		Netwerkcafé preventie en welzijn – West-Vlaanderen - 2							20
		Intervisie antennepersonen identiteit – sessie 3							22
	27 - 31								
April	3 - 7	Paasvakantie							
	10 - 14	Paasvakantie							
	17 - 21								
	24 - 28	Intervisie personeelsbeleid: van aanwerving tot uitstroom en verwerking eigen identiteit				24	25		
Mei	2 - 5								
	8 - 12	Vorming voor leden van de ondernemingsraad (bestuursdelegatie)	8						
		Intervisie antennepersonen identiteit – sessie 4							10
	15 - 17	Netwerkcafé preventie en welzijn – West-Vlaanderen - 3							15
	22 - 26	Financiële geletterdheid – Hoe kun je samen een meerjarenbegroting opstellen en opvolgen?	22 24						
	30 – 2/6	Abdijdagen voor bestuurders en leidinggevenden							3031
Juni	5 – 9								
	12 – 16	Jaarvergadering Regio Antwerpen				13			
		Jaarvergadering Regio Oost-Vlaanderen						12	
		Jaarvergadering Regio Limburg				15			
	19 - 23	Jaarvergadering Regio West-Vlaanderen							19
	26 – 30								

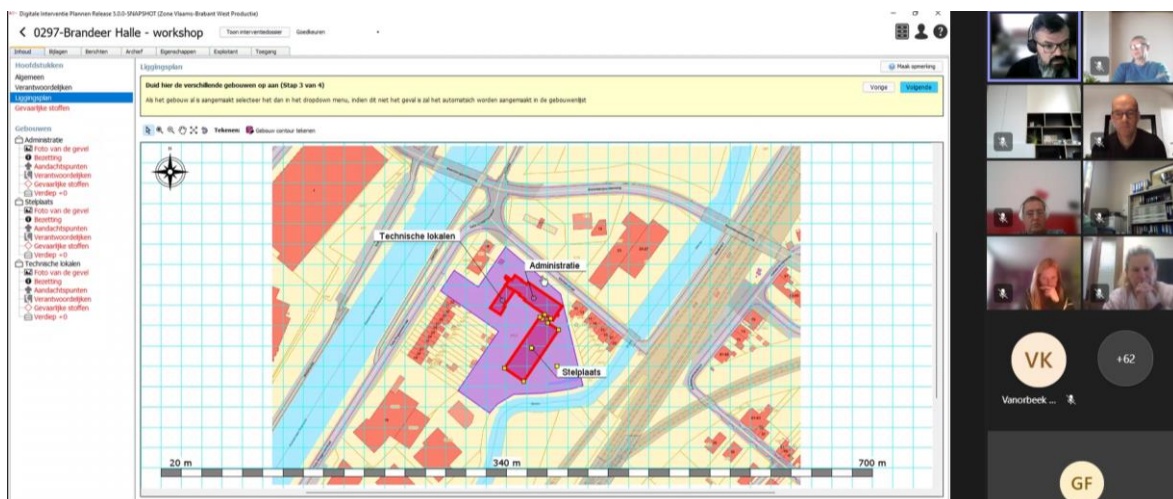
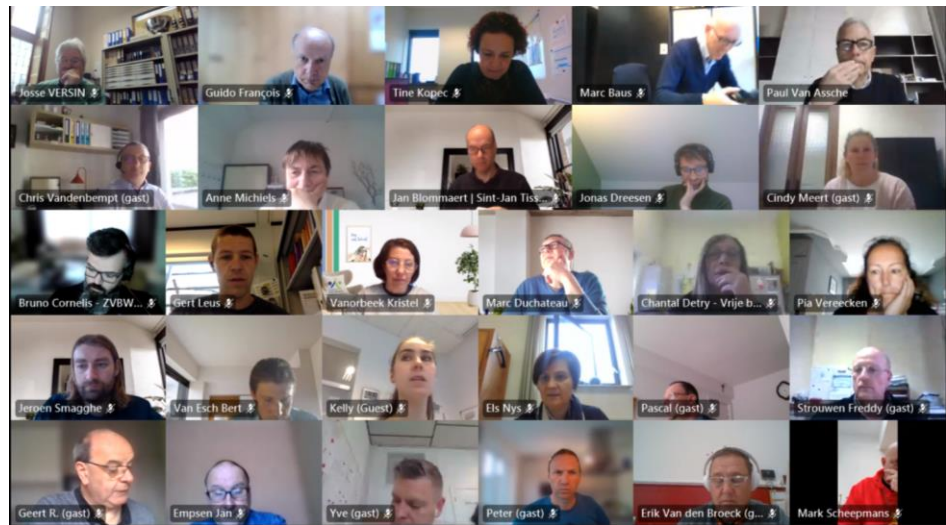
Behoort ook steeds tot de mogelijkheden: [Vraaggestuurde vorming of vorming op maat](#)

PREVENTIE: TERUGKOMDAG BRANDINTERVENTIEDOSSIER EN NIEUWE INITIATIEVEN

Na twee jaar online vergaderen kon de diocesane Stuurgroep Preventieadviseurs van het aartsbisdom Mechelen-Brussel op 10 mei 2022 eindelijk opnieuw fysiek samenkomen in het Diocesaan Pastoraal Centrum te Mechelen. Op de agenda stond een terugblik op voorbije activiteiten en de planning van nieuwe.

Evaluatie terugkomdag over digitaal brandinterventiedossier 29 maart 2022

Was het dankzij de online formule of omwille van de nieuwsgierigheid van de preventieadviseurs voor het nieuwe gegeven van een digitaal brandinterventiedossier, maar de sessie die de Stuurgroep op 29 maart 2022 georganiseerd had kreeg de belangstelling van niet minder dan 74 deelnemers. Het waren vooral preventieadviseurs uit Vlaams-Brabant West, de brandweerzone die pionier is in een digitaal brandinterventiedossier, maar ook enkele geïnteresseerden uit andere zones waar dat digitale systeem op termijn ook ingang zou moeten vinden waren van de partij.

Brandweerluitenant Bruno Cornelis (*blauw omkaderd op de foto hier net boven*) kweet zich goed van zijn taak om in een tijdspanne van een goede drie uur te demonstreren hoe preventieadviseurs hun papieren brandinterventiedossier konden omzetten in een digitale versie. Hij gebruikte daarbij de gegevens van de brandweerkazerne van Halle, waar hij werkzaam is. Het softwareprogramma Certeso biedt heel wat voordelen om zoveel mogelijk nuttige informatie over de schoolgebouwen ter beschikking te stellen van de brandweer op het moment dat ze een interventie moeten doen.

De deelnemers stelden tussendoor veel vragen, een bewijs dat ze de uiteenzetting nuttig en leerrijk vonden. Het is dan ook jammer dat de opname die we hadden gemaakt door technische problemen niet helemaal gelukt is. Maar geen nood: Bruno Cornelis liet weten dat hij nog zulke digitale sessies geeft. Er zijn er nog gepland op 7 en 12 juli 2022, 16 en 22 augustus, en op 13 en 16 september, telkens van 9 tot 12 uur. Geïnteresseerden kunnen zich via [deze link](#) inschrijven. Via [deze link](#) kunnen ze dan deelnemen aan de digitale sessie.

Planning volgende studiedagen

Na overleg over mogelijke thema's voor volgende studiedagen kwamen deze voorstellen uit de bus:

Op **dinsdag 22 november 2022 van 9u tot 12u: thema Elektrische installaties**. Een praktische vormingssessie voor installatieverantwoordelijken en directeurs.

Op **dinsdag 28 maart 2023 van 9u tot 12u: thema stress, burn-out en hartcoherentie**.

Locatie: **Don Bosco Onderwijscentrum Oud-Heverlee**.

Het **Congres Warm Water V** dat in februari had moeten plaatsvinden, maar door de coronasituatie uitgesteld diende te worden, vindt plaats op **4 oktober in Brugge en op 13 oktober 2022 in Mechelen**.

Voorts kwam de Stuurgroep nog even terug op het mandaat van de preventieadviseur. In het nieuwe onderwijsdecreet wordt bevestigd dat de preventieadviseur een mandaat krijgt, maar daar hangen geen extra financiële middelen aan vast, waardoor dat een lege doos blijft. De preventieadviseurs stelden hun hoop op acties zoals die van volksvertegenwoordiger Loes Van Dromme, die er in de Commissie Onderwijs gerichte vragen over stelde en die preventieadviseurs uitnodigde voor een intervisiement op 21 juni in de namiddag. Iedere PA die lid is van Prebes zou uitgenodigd worden.

De Stuurgroep legde de vergaderkalender voor volgend schooljaar vast: de vergaderingen vinden telkens van 13.30u tot 16u plaats op 11 oktober 2022, 24 januari, 25 april en 6 juni 2023, in principe live in het Diocesaan Pastoraal Centrum in Mechelen. Nieuwe leden zijn altijd welkom. De voorbije twee jaar meldden zich al een zestal nieuwe leden aan.

Om de Stuurgroepleden te bedanken voor hun inzet en om de live ontmoeting te vieren kregen ze nog een dessertbuffet aangeboden door het Vicariaat Onderwijs in het plaatselijke restaurant De Merode (zie foto hierboven).

VIERINGEN, CONFERENTIES, STUDIEDAGEN ...

DAG VAN DE VICARIALE MEDEWERKERS IN BRUGGE 3 MEI 2022

Voor het eerst werden de personeelsleden van de Vicariale diensten Onderwijs van de vijf bisdommen bij elkaar gebracht voor een vormings- en ontmoetingsdag. Die vond op 3 mei 2022 plaats in Brugge en stond in het teken van de welzijnsbevraging van onze netwerkorganisatie en van de ontmoeting.

van onze netwerkorganisatie en van de ontmoeting.

Met een 70-tal deelnemers verzamelden we in het onderwijscentrum 'd'Abdij' in de Baron Ruzettelaan in Assebroek waar ook het Vicariaat Onderwijs van het bisdom Brugge gehuisvest is. Tijdens het ont-haal lichtte Marjolein Vermijl het voormiddagprogramma toe: we zouden in kleine groepen in dialoog gaan rond drie thema's die te maken hadden met de welzijnsbevraging die Katholiek Onderwijs Vlaanderen recent afgenomen had van alle personeelsleden. We konden kiezen uit de thema's 'werkdruk', 'werkgeluk' en 'werk-privébalans'. Een grote gesprekskaart met concrete vragen en opdrachten leidde ons door de voormiddag. Tussendoor konden we onze activiteit evalueren en op het einde van de boeiende dialoog noteerde een vrijwilligster uit onze groep de belangrijkste reacties op een digitaal formulier. De bedoeling was dat we een bepaalde tip of een idee mee naar huis namen om er onszelf aan te herinneren dat we er werk van konden maken.

Een deel van de Vicariale ploeg van Mechelen-Brussel tijdens het middagmaal.

Als ludiek element dienden we allemaal een selfie te nemen met een meegebracht speelgoedendje en een groepsfoto van onze vicariale ploeg.

Na een smakelijk middagmaal verraste de bisschoppelijk gedelegeerde van het organiserende bisdom An Quagehebeur ons met het voorstel om in de namiddag vooral aan netwerking en ontmoeting te werken door samen een bezoek te brengen aan het wondermooie Brugge. Zo bezochten we eerst het bisschopshuis, met de mooie tuin, waar we op een ijsje getrakteerd werden. Daarna mochten we inschepen voor een toeristisch boottochtje op de Brugse reien en onze dorst lessen in brouwerij 'De halve Maan'. Dat heet het nuttige aan het aangename paren en het was volledig in lijn met de doelstelling: ons welzijn bevorderen door met elkaar kennis te maken en samen aangename activiteiten te ondernemen.

Een vruchtbare ontmoetingsdag die zeker voor herhaling vatbaar is.

Foto boven: An Quagehebeur, bisschoppelijk gedelegeerde voor het Onderwijs bisdom Brugge als gids voor het bezoek aan het bisschopshuis.

Foto onder: een boottochtje op de Brugse reien, verdeeld over twee boten.

EVENT 50 JAAR KOEB 7 JUNI 2022. DE LERAAR IN BRUSSEL

Op 7 juni 2022 vond het event van het katholiek onderwijs Brussel plaats dat het gouden jubileum van de vzw KOEB (Katholieke Onderwijs Brussel) extra luister bijzette. Het grote auditorium van Odisee en campus Brussel van de KU Leuven stroomde die namiddag vol met een 170-tal genodigden, directeurs en bestuurders van nu en van toen, sympathisanten, oud-medewerkers, afgevaardigden van verwante organisaties uit het Brusselse werkveld en andere geïnteresseerden.

Een jubileumboek over vijftig jaar KOEB

Naar aanleiding van de vijftigste verjaardag van de stichting van vzw KOEB had Guido François een boek geschreven dat tijdens het event officieel werd voorgesteld. De titel 'Kracht van verbinding. KOEB vijftig jaar op de bres voor het Nederlandstalig katholiek onderwijs en opvoedingswezen in Brussel' geeft al wat informatie prijs over wat de vzw KOEB gedurende vijf decennia geweest is: een vereniging die opkwam voor de belangen van de Nederlandstalige vrije voorschoolse sector en het katholiek kleuter-, lager, secundair, hoger en volwassenenonderwijs in de hoofdstad. Door als gespreksplatform, ondersteuner, belangenbehartiger en coördinator te fungeren zorgde het KOEB-team effectief voor verbinding tussen scholen en kinderdagverblijven onderling, maar ook tussen de verschillende niveaus. Allen voelden ze de stuwende kracht van verbinding die uitging en nog steeds uitgaat van KOEB.

De organisatoren hadden voor de presentatie van het namiddagprogramma gekozen voor stand-upcomedian Erhan Demirci. Die stelde de auteur van het boek enkele vragen die een tipje van de sluier moesten oplichten van

wat in het boek uitvoeriger beschreven staat: vanuit welke nood KOEB ontstaan is, welke waarden de oprichters en hun opvolgers hebben uitgedragen, waarin KOEB pionier en trendsetter is geweest en wat vandaag de noden zijn van het Brussels onderwijs.

Ontstaan vanuit een situatie van bedreiging van het Nederlandstalig onderwijs

KOEB is ontstaan vanuit de bedreiging voor het Nederlandstalig onderwijs die in 1971 veroorzaakt werd door de herinvoering van de door de Franstaligen geëiste 'vrijheid van het gezinshoofd'. Die hield in dat ouders in Brussel de vrijheid hadden hun kinderen naar het Franstalig of Nederlandstalig onderwijs te sturen ongeacht de taal die ze thuis spraken. Toen kozen nog vele Nederlandstalige en taalgemengde gezinnen voor het Franstalig onderwijs om hun kinderen een goede tweetaligheid bij te brengen, zeker van het Frans, dat in Brussel een groot prestige genoot. Een andere oorzaak was dat ouders voor hun jonge kinderen geen Nederlandstalige voorschoolse opvang vonden en al vroeg in het Franstalige crèche-circuit moesten stappen. Dankzij een ruim gesubsidieerde compensatie voor de oprichting van een 100-tal Nederlandstalige peuterscholen, het zogenaamde Peuterplan, konden de Vlamingen echter een goede voedingsbodem creëren voor het Nederlandstalig kleuteronderwijs, dat spoedig opnieuw groeide. De kerngroep die vanuit het katholiek onderwijs en de welzijnssector gevormd werd

voor de uitrol van het Peuterplan en op zoek ging naar geschikte locaties voor peuterscholen in en rond katholieke scholen, besloot zijn werking te bestendigen in een vzw. Zo werd op 1 maart 1972 de vzw KOCB opgericht, toen nog met als naam 'Katholiek Opvoedingswezen en Cultuur Brussel'.

Waarden uitgedragen door de oprichters en hun opvolgers

De waarden die de oprichters en hun opvolgers steeds gekoesterd en uitgedragen hebben waren: de meerwaarde van het vrije initiatief en de diversiteit aan schoolbesturen, het katholieke opvoedingsproject met de voorkeursoptie voor de zwakkere en het behoud van het Nederlandstalige karakter en de katholieke identiteit van het onderwijs. Van de gelegenheid maakte Guido François gebruik om hulde te brengen aan stichter kanunnik Albert Faes en vooral priester Frans Van Uffelen, die vanaf 1974 tot 1997 met grote werkkraft KOCB heeft uitgebouwd tot wat het geworden is.

KOCB als pionier en trendsetter

Guido François (*foto links*) illustreerde zijn toelichting met fragmenten uit interviews die hij had afgenomen van Frans Cannaerts, het enige overgebleven stichtend lid van KOCB, Johan Cloet, gewezen voorzitter en Thérèse Finné, bestuurslid en voorzitter van het Overlegplatform Basisonderwijs. Met een fragment van de Katholieke Televisie- en Radio-omroep (KTRO) uit 1987, toonde François aan hoe KOCB pionier was geweest voor een goede studiekeuzebegeleiding van laatstejaars secundair onderwijs en voor de bekendmaking van het aanbod van katholiek hoger en volwassenenonderwijs in Brussel via het initiatief 'Gespreksdagen katholiek hoger onderwijs Brussel'. Dat initiatief, dat jaarlijks herhaald werd van 1985 tot 1997, bereikte in totaal zo'n 40.000 18-jarigen.

Ter illustratie van de realisaties van KOCB die vandaag nog het verschil maken vermeldde François de uitrol van het 'Peuterplan', dat wil zeggen de realisatie van een netwerk van vrije kinderdagverblijven verbonden aan katholieke kleuterscholen, en de aandacht voor vroege taalbegeleiding in de voorschoolse sector. Wat het niveau basisonderwijs betreft: het opstellen van adviezen en aanbevelingen voor het behoud van het Nederlandstalige karakter en de katholieke identiteit van het katholiek basisonderwijs, de versoepeling van de procedures voor het taalexamen Frans tweede taal en aangepaste voorbereidingscur-

sussen voor onderwijzers die wilden deelnemen aan het taalexamen, de verbetering van de infrastructuur van katholieke scholen en het ontstaan van het schoolinterventieteam, nu Fix genoemd, en de oprichting van het Initiatief voor Buitenschoolse Opvang (IBO) De Puzzel. In het secundair onderwijs was de ondersteuning van KOCB gericht op de voorbereiding van het Brussels curriculum en andere onderwijsinnovaties, het taalbeleid van de scholengemeenschap Sint-Gorik Brussel en de herwaardering van het technisch en beroepsonderwijs via steun aan projecten technologische opvoeding voor laatstejaars lager onderwijs, in samenwerking met het Technisch Instituut Don Bosco Woluwe.

Actuele noden van het Brussels onderwijs

Op de vraag wat de actuele noden waren van het Brussels onderwijs vermeldde Guido François de capaciteitsnood, de ongekwalificeerde uitstroom, het tekort aan werkings- en infrastructuurmiddelen (in Brussel is bouwen duurder dan elders) en het grote tekort aan leraren en ondersteunend personeel. Die nood woog het zwaarst en kwam later in het programma uitvoerig aan bod.

Uitreiking eerste exemplaren van het boek

Op het einde van het vraaggesprek over het boek deelde de auteur enkele 'eerste exemplaren' uit aan mgr. Jean Kockerols, hulpbisschop voor Brussel, Sven Gatz, minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Collegelid bevoegd voor Onderwijs, Vorming en Studentenzaken, Lieven Boeve, directeur-generaal Katholiek Onderwijs Vlaanderen, Jürgen Mettepenningen, bisschoppelijk afgevaardigde voor het Onderwijs van het aartsbisdom Mechelen-Brussel en Frans Cannaerts als stichtend lid. Het was de bedoeling om ook een eerste exemplaar symbolisch uit te reiken aan een Brusselse leraar in de persoon van Frank Hoornaert, die ook het debat zou leiden, maar dat kon pas op het einde van de zitting, omdat hij zijn leerlingen in het Sint-Guido-Instituut, aan wie hij die middag les moest geven, niet graag in de steek liet.

De leraar in Brussel: geïnspireerd

Na de boekvoorstelling was het tijd voor het hoofdthema van het programma: 'de leraar in Brussel', benaderd vanuit drie invalshoeken. Voor de eerste invalshoek 'De leraar in Brussel is geïnspireerd' kwam eerst Petrus Van den Cruyce, gewezen voorzitter van KOCB, aan het woord in een videofragment

Petrus Van den Cruyce

over de 'interreligieuze dialoog', waarvoor hij een pleitbezorger is geweest, en over het initiatief van KOEB en de scholengemeenschap Sint-Gorik Brussel voor een jongerenvering in de basiliek van Koekelberg in het kader van het initiatief 'Brussel-Allerheiligen 2006'.

Daarop volgde een getuigenis van Vera Vastesaegeer, begeleidster pastoraal basisonderwijs in het Vicariaat Onderwijs Mechelen-Brussel en beleidsmedewerkster in het Sint-Jan Berchmanscollege. Zij loofde de waarderende en verbindende houding van Brusselse leraren en vertelde over de pastorale impulsdag van september 2021, als een verbindende wandeling in hartje Brussel en de Marollenwijk.

Kurt De Prins, directeur van het Imelda-Instituut, vertelde daarop over de Ambassadeurs van de Dialoog die in zijn school met vele culturen en religies actief zijn. Met een aantal scholieren, 8 christenen en 8 moslimjongeren, trokken leraren van het Imelda-instituut op spirituele inleefreis naar Palestina, met als bedoeling de situatie en achtergrond van vooral de moslimleerlingen beter te begrijpen en de eigen christelijke identiteit beter te leren kennen. Een reportage van de vormende inleefreis kwam aan bod op de openbare omroep.

Kurt De Prins

Daarna was het de beurt aan Bart Claerebout, opvoeder en oud-intern in het internaat van Don Bosco in Sint-Pieters-Woluwe, om de werking van de vzw KAJ Don Bosco toe te lichten in een videoreportage.

De leraar in Brussel: geëngageerd

De tweede invalshoek '*de leraar in Brussel is geëngageerd*' begon met een reportage van TV Brussel uit 2009 waarin Edith De Rick (foto links) geïnterviewd werd als prijswinnaar van het Gouden Ketje voor Onderwijs en Vorming. Zij had zich na haar pensionering als directeur gedurende meer dan tien jaar vrijwillig ingezet bij de pedagogische begeleiding, vooral om beginnende directeurs en leraren te begeleiden en scholen waar op korte tijd verschillende directeurswissels hadden plaatsgevonden. Een mooi voorbeeld van belangeloos engagement.

Vervolgens legden Ellen Janssens, directeur van het Deeltijds Kunstonderwijs Sint-Lukasacademie en Els Dittich, Bredeschoolcoördinator, in een videofragment uit hoe ze samen inzetten op sociale cohesie als artistiek-pedagogisch project. De Sint-Lukasacademie stelt zich op als ontmoetingsplaats, met een link naar de buurtbewoners en wijkorganisaties, zoals Brede School Noord. Voorts is de Academie ook een kenniscentrum en ontplooit ze een atelierwerking waar scholen uit de buurt ook een beroep op kunnen doen.

In dat overzicht van engagement mocht de Tienerschool niet ontbreken, een innovatief project van het schoolbestuur Sint-Goedele Brussel waarin Brussel pionier is. De Tienerschool vormt een brug tussen de derde graad lager en de eerste graad secundair onderwijs. Twee leraren, Aurélie Joos en Luc Lambert gaven toelichting bij de werking van de Tienerschool, campus Kompas in Schaarbeek.

In een volgende video vertelden jongerencoaches Lotte Polaris, Rosalie Aerts en Hanne De Cauter hoe het initiatief P.L.E.K! (Project voor Leerlingen in hun Eigen Kracht) leerlingen van het Don Bosco Technisch Instituut of het internaat een interne time-in biedt binnen de school.

Eddy Vandeveldde, algemeen directeur voor de vzw Ignatius scholen in beweging, stelde het verbindende project in de nog op te richten Egied Van Broeckhovenschool voor, een nieuw jezuïetencollege

in Sint-Jans-Molenbeek, met een aanbod van aso, tso en bso. Nog voor de verbouwingen aan het industrieel pand achter de rug zijn zoekt de school verbinding met de buurt door sportbeoefening door jongeren uit de buurt mogelijk te maken in samenwerking met de Brussels Boxing Academy en de vzw Elastik, die jongeren fietservaring bijbrengt. Op die manier creëert het schoolbestuur een ontmoetingsplaats waar jongeren zichzelf kunnen zijn en ook ruimte voor andere organisaties uit de buurt.

Een laatste videofragment om het engagement van Brusselse leraren uit te drukken kwam van Erik Kempnaers, een docent bij CVO Lethas. Hij geeft regelmatig les in de gevangenis van Vorst en bezorgt gedetineerden daardoor wat verbinding met de buitenwereld en nieuwe kansen.

Als intermezzo mochten we luisteren naar sopraan Sieglinde Baeyens, tevens directeur van de Leo XIII-school in Neder-Over-Heembeek. Zij zong het Ave Maria van Giulio Caccini, aan de piano begeleid door haar man Albert Verborgh. Hun optreden viel erg in de smaak. (foto links)

De leraar in Brussel: gegeerd

Tijd voor de derde invalshoek 'de leraar in Brussel is gegeerd'. Leraren die ervaring hebben opgedaan in één of meer Brusselse scholen blijken zeer gegeerd te zijn in scho-

len in Vlaanderen. Ze hebben immers leren omgaan met diversiteit, een meertalige schoolpopulatie, grootstedelijke problemen, taalbeleid, Nederlands als Instructie- en Leertaal, aangepaste methodieken, innovatieve projecten .... Brussel wordt vaak een laboratorium genoemd voor onderwijsinnovatie. Die krijgt navolging in andere regio's die met vertraging met gelijkaardige uitdagingen geconfronteerd worden. Een groot probleem is echter het lerarentekort. Dat bestaat ook in Vlaanderen, maar is vele malen groter in Brussel. 9 op de 10 leraren die in Brussel werken, komen van buiten de hoofdstad. Als ze dichterbij huis een job vinden, is er veel kans dat ze uit Brussel verdwijnen. Het komt er dus op aan meer scholieren uit Brussel zelf aan te moedigen om de lerarenopleiding te volgen en voor een job in het Brussels onderwijs te kiezen. Dat geldt zeker voor de jongeren met een migratieachtergrond, want die zijn sterk ondervertegenwoordigd in de lerarenteams.

Om te illustreren dat het lerarentekort in Brussel niet nieuw is, werd een reportage getoond van TV Brussel uit 1998. Toenmalig KOCB-directeur Guido François getuigt erin dat de reservelijst van onderwijzers op de eerste schooldag al helemaal opgebruikt was en dat directeurs soms zelf in de klas moesten gaan staan. Vervolgens vertelde Dirk De Ceulaer, gewezen algemeen directeur van Odisee, in een videofragment hoe we meer jongeren uit Brussel zelf zouden moeten kunnen aantrekken om te kiezen voor een lerarenopleiding en onderwijsjob in Brussel.

Dirk De Ceulaer

Daarna kwam de lerarenopleiding van Odisee aan het woord. We konden luisteren naar Ria De Sadeleer, opleidingshoofd lager onderwijs, en enkele studenten over de maatschappelijke stage die de studenten van de lerarenopleiding krijgen in het project *Cultureghem*. De studenten worden op die manier ondergedompeld in een Brusselbad. Ze organiseren mee woensdagnamiddagactiviteiten voor

kinderen uit de buurt, de Anderlechtse wijk Kuregem, aan de slachthuizen en de Foodmet. De studenten getuigden dat ze op een andere manier met kinderen uit kansarme milieus leerden omgaan en dat ze een breder beeld kregen op de maatschappij. Projectleidster Eva De Baerdemaeker zag het als een win-win, voor kinderen en studenten. De ogen gaan open aan beide kanten.

Malika De Ridder (*foto hierboven*), een laatstejaarsstudente van de lerarenopleiding, kwam vervolgens live getuigen over het project *Co-creatie rond FAB4+1*, een schooloverstijgend project rond studiekeuze na de eerste graad in het zuidoosten van Brussel. Leerlingen kunnen op die manier via creatieve labo's proeven van verschillende studiedomeinen zoals STEM, economie en organisatie ...

Het lerarentekort is nijpend en taalleraren spannen daarbij de kroon. Professor Lieven Buysse (*foto rechts*) kwam al verschillende keren in de media met een pleidooi voor een breed Talenplan om het talenonderwijs te versterken en beter te waarderen. Zeker een belangrijk aandachtspunt in het meertalige Brussel. Hij kwam live een talenplan voor taalleraren uit de doeken doen.

Beginnende leraren worden niet aan hun lot overgelaten. Vanuit de pedagogische begeleiding en met de steun van scholen en de scholengemeenschap Sint-Gorik Brussel krijgen ze de nodige ondersteuning bij hun eerste stappen in het Brusselse secundair onderwijs in de vorm van aanvangsbegeleiding. Ze leren er onder meer verbinding maken met hun leerlingen en met de context waarin die leven. De videogetuigenissen kwamen van Maité Schiepers, coördinerend directeur van de scholengemeenschap, en Yannick Noppe, schoolbegeleider. De aanvangsbegeleiders en de startende leraren die aan bod kwamen bleken heel tevreden over hun ervaringen en de scholen waardeerden de steun die ze krijgen van de scholengemeenschap en de pedagogische begeleiding. Erica Lemmens vond het belangrijk dat iedere leraar stil staat bij zijn of haar eigen welzijn, want daardoor kan

hij of zij ook automatisch het welzijn van de jongeren meenemen, en ze vervolgde: “Als je in Brussel les wil komen geven, dan moet je dat zeker doen. Het is een uitdagend publiek, maar ze geven je zoveel terug. Diversiteit maakt het boeiend en het geeft extra energie om een leerling te zien groeien.”

Debat rond drie stellingen

Na al die boeiende getuigenissen was het tijd voor een debat, gemodereerd door Frank Hoornaert; leraar in het Sint-Guido-Instituut Anderlecht en journalist van BRUZZ. De panelleden waren Ann Verreth, algemeen directeur van Odisee, Marijke Chielens, gewezen voorzitter en nu bestuurslid van KOCB en van vzw Sint-Goedele Brussel, Bart Tuyteleers, directeur coördinatie van de scholengemeenschap Klaveren 7 (basisonderwijs) en Anki Nauwelaerts, lerares in het Maria Assumptalyceum en in 2018 genomineerd als beste leraar Nederlands van de lage landen. Het debat verliep rond drie stellingen, waarbij het publiek via een Mentimeter kon participeren.

De eerste stelling luidde: *de Brusselse diversiteit schrikt leraren af*. Volgens Ann Verreth is dat zo, maar is dat niet onoverkomelijk, het is wel een drempel om zich in het Brusselse bad onder te dompelen. De uitdagingen (klasmanagement, differentiatie enzovoort) zijn groot, meer adequate ondersteuning is nodig. Wie in Brussel kan lesgeven, kan dat overal. Volgens Marijke Chielens moeten beginnende leraren het gevoel hebben dat ze er niet alleen voor staan. Dan kunnen ze groeien in hun job. Eens een leraar in Brussel zijn/haar draai vindt, is hij/zij dikwijls zeer gemotiveerd en blijft hij/zij hier lesgeven. Ankie Nauwelaerts hoorde niet graag de term taalachterstand en wilde liever de focus leggen op de rijkdom van meertaligheid. Dat vond ook Bart Tuyteleers, die wel erkende dat er een taalachterstand

De deelnemers aan het debat: vlnr Ann Verreth, Bart Tuyteleers, Marijke Chielens en Anke Nauwelaerts.

voor Nederlands is bij kandidaat-leraren. Vlaamse leraren worden inderdaad afgeschrikt door Brussel, vaak onterecht.

De tweede stelling *'de leraar in Brussel moet kiezen tussen gelijke kansen en onderwijskwaliteit'* was eigenlijk voor iedereen een valse tegenstelling, alsof de leraar in Brussel tussen beide zou moeten kiezen. De leraar in Brussel heeft andere vaardigheden nodig, namelijk VUCA-vaardigheden (VUCA staat voor 'Volatile, Uncertain, Complex and Ambiguous'). Brussel wordt al lang geconfronteerd met een meertalige schoolpopulatie en de manier waarop men daarnaar kijkt en ermee werkt is geëvolueerd van het 'bestrafen' naar het 'omarmen' van andere talen. De moedertaal van de kinderen is belangrijk in het groeiproces naar meertaligheid. De schoolteams kunnen elkaar ondersteunen. Werken aan kwaliteit is een doorlopend proces, dat altijd ontwikkeld moet worden.

De derde stelling *'Brusselse scholieren kiezen niet voor het beroep van leraar omdat ze zich niet welkom voelen'* had vooral betrekking op jongeren met een migratieachtergrond. Ze hebben weinig rolmodellen, mensen naar wie ze op kunnen kijken. Ouders spelen daar ook een belangrijke rol in, zeker in basisscholen. Naast de socio-economische kloof is er ook de godsdienstige en mentaliteitskloof. "Misschien kan de afschaffing van het hoofddoekenverbod voor leraren moslimmeisjes aanmoedigen om aan de lerarenopleiding te beginnen?", zo luidde het. We moeten de jongeren echt aanspreken en in de 'peergroep' aan demystificatie doen. De hoge taaleisen blijven ook kandidaten afschrikken, terwijl die leraren met een andere moedertaal net goede 'ver-talers' zijn.

Reflectie minister Sven Gatz

Na het debat kreeg minister Sven Gatz de gelegenheid om te reflecteren op wat in het debat aan bod kwam en om zijn eigen beleid ter zake toe te lichten. Hij feliciteerde KOCB voor haar gouden jubileum en voor de inspanningen die de vzw al die jaren geleverd heeft. Zelf noemde hij zich een product van de doelgroep van KOCB: het Imelda-Instituut voor het basisonderwijs en het Sint-Pieterscollege voor het secundair onderwijs. Zijn vader gaf les in het Lutgardiscollege in Oudergem.

De minister stelde dat hij de noodkreten van het Brussels onderwijs had gehoord en dat hij ook hoopgevende signalen had gekregen. De VGC wil het werk van KOCB blijven steunen en de relatie met de katholieke scholen verdiepen. Sven Gatz wees op de investeringen in schoolgebouwen en in pedagogisch-didactische ondersteuning via het Onderwijscentrum Brussel. Hij zag

de uitdaging van 'urban education', waarbij we met het totale kind rekening moeten houden. Dat de diversiteit van de stad leraren afschrikt is een normaal gegeven, maar het speelt intenser mee in Brussel. Dat zal niet zo snel veranderen. Een gedifferentieerde aanpak is nodig. We zouden ook niet willen kiezen tussen gelijke kansen en onderwijskwaliteit, zei de minister. Dan zouden we immers alle sociale mobiliteit de grond in boren. De VGC heeft vorig jaar al een campagne georganiseerd om meer leraren voor Brussel aan te trekken. Die campagne zal nog worden aangescherpt om nog meer zij-instromers uit Brussel zelf aan te trekken. De situatie in Sint-Jans-Molenbeek lijkt te veranderen. De meeste leerlingen brengen het er ook goed van af, maar verlaten ook hun omgeving. Het lerarentekort is effectief het grootste probleem. We hebben veel extra leraren kunnen aantrekken voor de nieuwe scholen,

maar 'het vat is af', zo alludeerde Sven Gatz op zijn vorige job. Het laaghangend fruit is geplukt. Voor zij-instromers is er half juni een tweede beurs gepland, die meer gericht zal zijn. Velen zijn nieuwsgierig, maar zien niet duidelijk wat de gevolgen zijn van hun engagement op het vlak van verloning. De minister betwijfelde of een extra premie voor wie in Brussel wil lesgeven wel zal volstaan. Hij pleitte wel voor een oplossing van het anciënniteitsprobleem, waarbij zij-instromers maximaal tien jaar anciënniteit mogen meenemen uit een vorige job. Gatz wilde eerstdaags met de onderwijскоoepels samen bekijken welke oplossingen nog mogelijk zijn en of er netoverschrijdend solidariteitsoefeningen met leraren georganiseerd kunnen worden. Dat soort samenwerking over de netten heen is in het verleden succesvol gebleken en volgens de minister is het moment weer aangebroken om die oefening opnieuw te doen.

Slotbeschouwing directeur-generaal Lieven Boeve

De slotbeschouwing was voor Lieven Boeve, directeur-generaal van Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Hij pikte in op de titel van het boek 'Kracht van verbinding' en hoe KOCB in die voorbije vijftig jaar trendsetter is geweest. Het is zijn vaste wil om de integrale werking tussen KOCB, het Vicariaat Onderwijs Mechelen-Brussel en Katholiek Onderwijs Vlaanderen te versterken. Het lerarentekort in Brussel – 200 voltijdse ambten niet ingevuld in het katholiek onderwijs – noemde hij de grootste bedreiging voor de kwaliteit van het onderwijs. De recente beleidsinitiatieven van de Vlaamse Regering zijn volgens hem een stap in de goede richting, maar onvoldoende. Elk vak en ambt is vandaag een knelpunt en tien jaar mee te nemen anciënniteit is onvoldoende. Scholen hebben nood aan vertrouwen en ruimte om een echt personeelsbeleid te voeren, dat houdt in: ontkleuring van de omkadering, een jaaropdracht en een HR-beleid door affectatie aan een schoolbestuur. Tot slot verwachtte Boeve veel van een samenwerkingsverband van de lerarenopleiding, het werkveld en de pedagogische begeleiding, waardoor die partners hun krachten kunnen bundelen.

Ondertekening samenwerkingsovereenkomst 'de leraar in Brussel'

Dat laatste initiatief werd meteen concreet door de ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst tussen leden en vertegenwoordigers van de lerarenopleidingen Odisee en KU Leuven Campus Brussel, de Brusselse basis- en secundaire scholen en de pedagogische begeleiding. De doelen zijn:

- Het versterken, verbreden en diversifiëren van de instroom in de lerarenopleidingen van generatiestudenten en zij-instromers;
- Het verhogen van de kwaliteit van de opleiding, aanvangsbegeleiding en professionalisering;
- Het stimuleren van onderwijsinnovatie.

De opdracht is gelijkwaardig partnerschap uitbouwen vanuit de goede praktijken van de leden, het versterken van elkaars initiatieven en het ontwikkelen van nieuwe initiatieven, samen met de Brusselse overheden en middenveldorganisaties. Met dat initiatief toont het katholiek onderwijs dat het ook zelf kan bijdragen tot oplossingen voor het lerarentekort.

Lieven Boeve liet niet na iedereen die had meegewerkt aan het feestprogramma te bedanken en KOCB te feliciteren. "Op naar de volgende vijftig jaar", zo wenste hij de jubilerende vereniging toe.

Netwerkmoment met receptie en tentoonstelling

Na de plechtige ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst mocht Erhan Demirci het plenaire gedeelte afsluiten. Hij nodigde iedereen uit op het netwerkmoment, alias de receptie. De getuigen en medewerkers aan het event ontvingen nog een gepast geschenk.

De laatste woorden waren echter voor Frans Cannaerts, die met een rijmpje in het Brussels dialect een applaus vroeg voor het vijftigjarige jubileum van KOCB.

In de receptieruimte werden de gasten bediend door leerlingen van het Imelda-Instituut. Er stond ook een tentoonstelling opgesteld van de vrije Brusselse kinderdagverblijven, banners met foto's van de personeelsteams van de kinderdagverblijven en van de katholieke scholen en posters over de realisaties en mijlpalen van KOCB voor de verschillende doelgroepen. Aan een boekenstand konden afgevaardigden van scholen en kinderdagverblijven een gratis exemplaar van het jubileumboek afhalen, net zoals sommige particulieren die er één aangeboden kregen. Het boek was ook te koop tegen de scherpe prijs van 25 euro.

Bij hun vertrek kregen de gasten nog een lekkernij mee, gemaakt door leerlingen van de Cardijnschool. En op die manier kwam ook een deel van de groep waar alle KOCB-ondersteuning uiteindelijk om draaide, ook aan bod.

SAMEN OP WEG IN DIALOOG. SYNODALE AVOND IN HALLE

Bisschoppelijk afgevaardigde voor het Onderwijs, Jürgen Mettepenningen organiseerde in de maanden mei en juni enkele gespreksavonden voor geïnteresseerde directeurs en leraren uit het katholiek basisonderwijs. Het was de bedoeling een beperkte groep van een tiental deelnemers uit te nodigen om samen na te denken over hoe ze op een meer eigentijdse en dialogale wijze gestalte kunnen geven aan hun christelijke inspiratie. Paus Franciscus had opgeroepen tot zo'n traject van zelfreflectie in het kader van synodaliteit, dat wil zeggen: 'samen op weg gaan'.

Aanvankelijk waren vijf gespreksavonden gepland in verschillende regio's van het aartsbisdom. Om het gesprek ten gronde te kunnen voeren en opdat iedereen aan bod zou kunnen komen, was er een maximum bepaald van tien deelnemers. Die zouden een kaas- en wijnmaaltijd aangeboden krijgen. Het aantal inschrijvingen in bepaalde regio's bleef echter beperkt en zo gingen er maar twee van de vijf sessies effectief door: in de regio's Halle en Diest. Wij waren er op 17 mei 2022 bij in Halle, waar we met 7 deelnemers waren in het onze-Lieve-Vrouwcentrum.

De leidraad van het gesprek was het verhaal van de Emmaüsgangers. Op die leest was een inspirerende tekst geschied met enkele topics die aan het schoolleven gelinkt waren. Enkele impressies van die boeiende avond:

Een gedreven lerares godsdienst probeerde zelf het enthousiasme uit te stralen waarmee haar geloof haar voedt. Als leraren zelf niet doordrongen zijn van de vreugde van het evangelie, dan is het moeilijk dat over te brengen naar jongeren, vond ze. Ze was ontgoocheld in de godsdienstinspectie omdat die bij een recent bezoek aan haar klas alleen focuste op de dingen die niet lopen zoals het hoort en geen rekening hielden met wat de coronaperiode aangericht had bij leerlingen en leraren.

Een vroegere directeur van een secundaire school voelde zich goed in haar nieuwe functie, waarbij ze ook contact had met kinderen uit het lager onderwijs en met hoogbegaafde kinderen. Met gelijkgezinden samen kunnen reflecteren over de vertaling van een Bijbeltekst naar de situatie van de Kerk vandaag deed haar deugd.

Een onderwijzer uit een naburige gemeente ondervond dat hij blijkbaar moeilijk vervangbaar was, want toen hij eens een jaartje uitgevallen was, was er al die tijd bijna niets rond schoolpastoraal gebeurd. Dat is te betreuren. Het zou niet van één persoon mogen afhangen.

Een lerares godsdienst in het GO! en ook docente godsdienst in de Odisee lerarenopleiding, haalde veel voldoening uit Godly Play, mede omdat de leerlingen daar zo open voor staan. Ze ondervond bij de studenten in de lerarenopleiding dat die bijzonder weinig weten over de Bijbel en de Kerk en dat het dus voor hen een grote uitdaging is om zelf catechese te geven.

De ontgoocheling in de Kerk is zeker aanwezig en de lerares in kwestie was allergisch geworden aan alles wat met het instituut Kerk te maken heeft.

Een andere deelnemer had het moeilijk met het feit dat het Vaticaan vasthoudt aan het afwijzen van het priesterschap voor vrouwen zonder valabele argumenten aan te dragen. Nochtans had paus Franciscus in zijn boek 'de vreugde van het evangelie' een prachtige boodschap gebracht van een dienende, nederige en luisterende Kerk, soms eigenzinnig en tegendraads, meegaand met de tijd, niet te dogmatisch, activistisch om buiten de lijntjes te kleuren als de omstandigheden het vereisen, zoals Jezus het gedaan zou hebben. Het misbruik in de Kerk heeft velen doen afhaken, maar wie geraakt wordt door de boodschap van het evangelie, die blijft daar graag aan vasthouden, terwijl de structuren hun aantrekkingskracht verloren hebben.

De uitwisseling van ervaringen en meningen gebeurde tijdens het nuttigen van brood, kaas en wijn, zoals dat het geval was geweest bij de Emmaüsgangers, waarvan het verhaal als inspiratie diende. De deelnemers luisterden aandachtig naar elkaar en konden vrij hun inbreng doen. Toen Jürgen Mettenpenningen op het einde van de avond vroeg of ze geïnteresseerd waren om in de toekomst nog eens samen te komen waren de reacties volmondig positief. We hadden effectief samen een stukje weg afgelegd ...

INHULDIGING CAMPUS ST-MICHEL, EEN NIEUWE STEK VOOR HET IMELDA-INSTITUUT

Met een half jaar vertraging omwille van de coronapandemie kon de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) op 8 mei 2022 eindelijk de campus St-Michel officieel inhuldigen. In het grondig verbouwde vroegere tabaksdepot van sigarettenfabrikant St-Michel in de Picardstraat in Sint-Jans-Molenbeek heeft de VGC onderdak geboden aan een tso-bso-kso-school van het katholiek onderwijs, het Imelda-Instituut, en een aso-school van het GO!, het vroegere Lyceum Martha Somers, die nu GO!4ciTy heet.

Het Imelda-Instituut was voorheen gevestigd in de Moutstraat en kampte al een hele tijd met plaatsgebrek. Nu kan het beschikken over 7500 m² voor een capaciteit van 650 leerlingen en een gemeenschappelijke sportinfrastructuur van 2000 m². De totale buitenruimte bedraagt 3000 m². Waar wenselijk kunnen ook andere verenigingen gebruik maken van bepaalde infrastructuur.

Wie vooral heel blij was met de nieuwe stek was zuster Greta Coninx. Zij kan nu beschikken over een 'ademruimte', alias beziningsruimte waar leerlingen van welke (geloofs)overtuiging ook op adem kunnen komen in een inspirerende omgeving.

De campus in de buurt van Thurn en Taxis is gemakkelijk met openbaar vervoer bereikbaar en ligt in het hart van Sint-Jans-Molenbeek, waar ook de meeste leerlingen vandaan komen. De cohabitatie met een school van het officieel onderwijs zorgt niet voor problemen, maar biedt kansen tot samenwerking.

KONINGIN PAOLAPRIJS VOOR HET ONDERWIJS 2022

Op 8 juni 2022 werd de Koningin Paolaprijs voor het onderwijs 2021-2022 uitgereikt. Ditmaal kwamen leraren en lerarenteams van het gewoon en buitengewoon kleuter- en lager onderwijs in aanmerking vanuit de invalshoek 'Creativiteit en Innovatie'. We waren blij te vernemen dat een katholieke school

Prix Reine Paola - Laeken, le 8 Juin 2022 - Photo Thierry DAUWE

Het team van de lagere school van Heilig-Hart Heverlee met de koninklijke hoedheden ©Thierry Dauwe

uit het aartsbisdom Mechelen-Brussel in de prijzen viel. De vrije lagere school Heilig-Hart Heverlee kaapte de tweede prijs weg met haar project 'de Doezelklas, een klas waar onze kinderen het ZELf-DOEn!'

“Doezelen is ZELfDOEn”, zo staat het in de mooie brochure waarin de winnende projecten van de verschillende prijswinnaars van de Franstalige en Vlaamse Gemeenschap beschreven staan. Samen met de term snoezelen wordt hij overigens overgenomen bij Franstalige projecten, die daar blijkbaar geen eigen vertaling voor hebben. De Doezelklas is gespreid over 8 lokalen waarin zich 12 specifieke ateliers bevinden: “Hout en Hamer, Potlood en Penseel, Groene Vingers, 3 DEE, Lekkerbekker, Podium Plezant, Pc Kadee, Muzikamer, Atelier Idee, ‘Klus, Karwei en Ontdekkerij’, Knutsel Frutsel, Recyclamer en Bazaar Klaar. Elke 5 weken start een nieuw thema met een 15-tal activiteiten. Daarnaast zijn er ook projectweken waarbij elk leerjaar een hele week rond een bepaald leerjaargebonden thema komt werken”, zo lezen we verder in de brochure. De Doezelklas, waar de school al twintig jaar ervaring mee heeft, biedt de kans om te experimenteren met materialen, technieken en nieuwe en uitdagende werkvormen en geeft een aanzet om eigen vaardigheden en talenten te ontdekken, te verkennen en verder te ontwikkelen. Kinderen kunnen er kennismaken met kunst en cultuur, techniek en wetenschap, het programmeren, het tuinieren, koken, musiceren ... Ze kunnen er zich maximaal ontplooiën en genieten ervan. Een verdiende prijs dus.

De eerste laureaat was de kleuterwerking van de GO!-school De Springplank te Brugge, met het project ‘Innovatieve kleuterwerking: van rups naar vlinder’. De school koos bewust voor teamteaching, waardoor ze gericht kon werken, differentiëren, observeren en haar leertijd optimaal kon benutten. Kinderen van 2,5 tot 5 jaar zitten samen in 1 groep en worden begeleid door 4 leerkrachten en 1 kinderverzorgster. Die groep heet ‘van rups naar vlinder’. Kinderen krijgen de ruimte om zich te ontwikkelen volgens hun niveau. Ze worden gestimuleerd tot bewegen en tot creativiteit.

Het Buitengewoon Basisonderwijs De Torretjes uit Torhout kreeg de derde prijs voor ‘Is er leven op Mars’, een project voor kinderen van 6 tot 13 jaar. Verrassend in dit project is dat leerlingen van het buitengewoon onderwijs leren omgaan met techniek en het programmeren van robots. Zo leren ze ook oplossingsgericht denken en worden ze goed voorbereid op de toekomst.

Na de prijsuitreiking mochten alle prijswinnaars met een afvaardiging van hun leerlingen en de jury op de foto met de voormalige koning en koningin en met prinses Claire, die de prijzen had uitgereikt. In de grootste serre wachtte hen een drankje en een hapje. Daar getuigden de meegereisde directeurs van de lagere school Heilig-Hart Heverlee dat de prijs een fijne aanmoediging en beloning was voor hun inzet en hen even het coronaleed en het lerarentekort deed vergeten.

Het directieteam en de gelauwerde leraar (midden) van de lagere school Heilig-Hart Heverlee: Nathalie Leblanc, Toon Mertens en Ria Van Assche.

UITREIKING PROFS-CERTIFICATEN

Op 3 juni 2022 vond in domein Roosendaal in Sint-Katelijne-Waver de uitreiking plaats van de Profs-certificaten aan 20 directeurs basisonderwijs die in juni 2021 waren 'afgestudeerd'. Omwille van corona werd de plechtige uitreiking uitgesteld.

Uitreiking PROFS-certificaten in het DPCM op 17 juni 2022.

Kort daarop, op 17 juni 2022 was het de beurt aan wie pas de driejarige opleiding heeft afgerond. Wij konden aanwezig zijn op die laatste datum. De opleiding was gestart met 30 kandidaten, waarvan er na het afhaken van enkele deelnemers, 24 overbleven. Die mochten hun certificaat en een mooi aandenken ontvangen uit de handen van Mieke Van Vlasselaer, de coördinator van de Profs vanuit de pedagogische begeleiding. Voor haar was het de laatste keer en dat ging niet ongemerkt voorbij. Achtereenvolgens spraken Peter Van Iseghem, Peter Op 't Eynde en Alain Noëz hun grote waardering uit voor de verdiensten en de inspanningen van Mieke, die zich als een 'moeke' had ontfermd over haar cursisten, allemaal beginnende directeurs die hun eerste stappen op het directieveld hebben gezet in bijzonder moeilijke omstandigheden. Zodra corona de kop opstak dienden ook zij terug te vallen op digitale vormingssessies. Iedereen miste het contact met de groep, maar probeerde er het beste van

Mieke Van Vlasselaer in de bloemetjes gezet door Peter Op 't Eynde.

achtereenvolgens spraken Peter Van Iseghem, Peter Op 't Eynde en Alain Noëz hun grote waardering uit voor de verdiensten en de inspanningen van Mieke, die zich als een 'moeke' had ontfermd over haar cursisten, allemaal beginnende directeurs die hun eerste stappen op het directieveld hebben gezet in bijzonder moeilijke omstandigheden. Zodra corona de kop opstak dienden ook zij terug te vallen op digitale vormingssessies. Iedereen miste het contact met de groep, maar probeerde er het beste van

te maken. Mieke Van Vlasse-
laer sprak dan ook haar groot-
ste waardering uit voor wat de
directeurs gepresteerd had-
den en wenste ze het aller-
beste in hun verdere loop-
baan. Eén van de directeurs
hield op zijn beurt een laudatio
voor Mieke.

Na de officiële plechtigheid,
waar ook bestuursleden van
de directeurs aanwezig waren,
kon iedereen napraten en ge-
nieten van het ontmoetings-
moment bij een receptie in het
atrium van het Diocesaan Pas-
toraal Centrum te Mechelen.

OUD-PEDAGOGISCHE BEGELEIDERS IN NAMEN 6 MEI 2022

Na de Covidperiode was het zeker tijd om weer aan te knopen met een traditie: onze jaarlijkse uitstap of schoolreis. Hervé Wellens had dit keer een boeiend programma uitgekend in Namen. En het dient gezegd: de Waalse hoofdstad heeft ons gecharmeerd. Het historische centrum heeft enkele architecturale pareltjes (zoals het theater, het belfort, ...). Je kunt er slenteren langs de kades waar de Samber in de Maas vloeit, er genieten van de zonnige terrasjes, ...

In de voormiddag bezochten we de zetel van het Waalse Parlement. Het middeleeuwse gebouw droeg verschillende namen door de geschiedenis heen, zoals l' Hospice Saint-Gilles. Twee delen van het opvallend rode gebouw, daterend uit de 16de en 17de eeuw, bestaan nog steeds. Het is een gebouw dat historie uitademt, dat een ziel heeft. De gids liet ons even als Vlamingen de Waalse zitjes innemen. Merkwaardig genoeg kwam er vanuit de hoek

van José Happart (op foto) geen protest.

's Middags werden we gastronomisch verwend in Les Tanneurs de Namur. Zeker een aanrader voor de dagjestoeristen.

In de namiddag konden we uit twee activiteiten kiezen: een bezoek aan de Citadel van Namen. Napoleon noemde het destijds het mierennest van Europa. De gouden schildpad van Fabre blonk er nog in alle glorie! De andere keuze was een bezoek aan het Museum Félicien Rops (geboren in 1833). 'Deugdzam zijn kan ik niet. Hypocriet wil ik niet.' Met filosofische blik en rode oortjes bewonderden wij zijn 'Pornocrates'.

Met een heerlijk streekbiertje sloten we de dag af.

'Wat is het belangrijkste,' vroeg Grote Panda, 'de reis of de bestemming?'

'Het gezelschap,' zei Kleine Draak.

We hebben van Namen en van het gezelschap genoten!

Vriendelijke groet van *Hervé, Jos en Hector*

PS. Volgend jaar neemt Marijke Covens de fakkel over. Op vrijdag 9 juni 2023 zal zij ons in het Brusselse rondleiden.

LUNCH IN HET ATRIUM

Na enkele jaren onderbreking omwille van de coronapandemie kon het Diocesaan Pastoraal Centrum te Mechelen opnieuw de medewerkers van de verschillende diensten van het DPCM en van het aarts-

bisdom uitnodigen op het initiatief 'Lunch in het Atrium'. Daar stond op 21 juni 2022 een tafel van wel veertig meter lang opgesteld om een honderdtal gasten te verwennen met heerlijke quiches en wraps. Ook Kardinaal De Kesel en mgr. Vanhoutte schoven mee aan.

DANKETENTJE DPCC'S

Naar jaarlijkse gewoonte bood het Vicariaat Onderwijs de leden van de Diocesane Plannings- en Coördinatiecommissies (DPCC) Basis- en Secundair onderwijs een danketentje aan. Dat vond ook plaats op 21 juni 2022 in het DPCM.

HAPJE-TAPJE VICARIAAT ONDERWIJS

Ook het Vicariaat Onderwijs probeerde op het einde van het schooljaar verbinding te creëren tussen de personeelsleden van het Vicariaat, de pedagogische begeleiders, de begeleiders identiteit en de inspecteurs-begeleiders r.-k. godsdienst. Met een vijftigtal waren ze op vrijdag 24 juni 2022 afgezakt naar de oude brandweerkazerne in Mechelen, die ingericht is als occasionele feestlocatie 'Bar Fest'.

Bisschoppelijk afgevaardigde Jürgen Mettepenningen hield er een bevolgen toespraak en Alain Noëz, regiocoördinator pedagogische begeleiding sprak een korte laudatio uit voor Paul Temmerman, pedagogisch begeleider basisonderwijs, die met pensioen ging. Zelf kreeg Alain Noëz van zijn team een duidelijke erkenning voor zijn coördinatorschap in de vorm van een assortiment van streekbieren, elk vanuit zijn of haar streek.

AFSCHEID

Op 17 juni 2022 werd **Ivo Marnef**, algemeen directeur van de vzw Sint-Jan Berchmansinstituut Puurs en Sint-Amands, gevierd naar aanleiding van zijn pensionering.